

SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA

Baletić, Ivan

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:229261>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-16**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**SPECIFIČNOSTI RAČUNOVODSTVA
OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA**

Mentor:

Prof.dr.sc. Branka Ramljak

Student:

Ivan Baletić

Split, kolovoz, 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Problem istraživanja	1
1.2. Ciljevi istraživanja.....	1
1.3. Metode istraživanja	1
1.4. Struktura rada	1
2. POJAM I OBILJEŽJA OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA	3
2.1. Razvoj i pojam djelatnosti osiguranja	3
2.2. Zadaci i funkcije osiguravajućih društava	6
2.3. Obilježja osiguravajućih društava	9
2.4. Klasifikacija osiguranja	10
2.5. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj	12
3. FINACIJSKO IZVJEŠTAVANJE OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA	16
3.1. Zakonodavni okvir za djelatnost osiguranja u RH	16
3.2. Financijsko izvještavanje društva za osiguranje	18
3.2.1. Financijski izvještaji društava za osiguranje.....	18
3.2.1.1. Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca).....	19
3.2.1.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka).....	21
3.2.1.3. Izvještaj o novčanim tokovima	23
3.2.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje	24
4. RAČUNOVODSTVO OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA NA PRAKTIČNOM PRIMJERU.....	25
4.1. Osnovni podaci o društvu	25
4.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja.....	25
4.2.1. Horizontalna analiza Izvještaja o financijskom položaju (Bilance) EUROHERC osiguranja	26

4.2.2. Horizontalna analiza Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti (Računa dobiti i gubitka) EUROHERC osiguranja	31
4.3. Vertikalna analiza finansijskih izvještaja EUROHERC osiguranja.....	35
4.3.1. Vertikalna analiza Izvještaja o finansijskom položaju EUROHERC osiguranja ...	36
4.3.2. Vertikalna analiza Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja	38
4.4. Analiza izvještaja EUROHERC osiguranja putem finansijskih pokazatelja.....	40
4.4.1. Pokazatelji likvidnosti.....	40
4.4.2. Pokazatelji profitabilnosti	43
5. ZAKLJUČAK.....	45
POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFOVA.....	46
LITERATURA	47
PRILOZI	50
SAŽETAK.....	54
SUMMARY	54

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Djelatnost osiguranja jako je stara i njeni počeci sežu daleko u prošlost. Naime, ljudi su oduvijek, neki više, neki manje, neskloni riziku. Osim averzije prema riziku, postojanje ove djelatnosti i društava koji pružaju uslugu osiguranja, ima i svoju praktičnu stranu. Naime, kada ne bi bilo ove djelatnosti i društava koji pružaju usluge osiguranja, pojedinci bi se sami morali pobrinuti za sebe i zaštitu svoje imovine, trošeći značajnu količinu vremena i novca. Ako je jako vrijedna imovina u pitanju, ili čak život, uvijek postoji opasnost da ono što je osoba do tog trenutka uštedjela neće biti dovoljno za pokriće nastanka štetnog događaja. Time se ponovno vraćamo na rizik, te se stoga često kaže da je upravo averzija prema riziku jedan od glavnih temelja nastanka i opstanka ove djelatnosti. Stoga su, društva za osiguranje, koja su se specijalizirala u pružanju usluga osiguranja, neizostavan dio svakog gospodarstva.

Zbog uloge koju imaju u gospodarstvima, poslovanje ovih društava regulirano je nizom zakona i pravilnika, a specifičnosti istih, u odnosu na bilo koja druga proizvodna ili uslužna društva, ogledaju se i u financijskom izvještavanju.

1.2. Ciljevi istraživanja

Cilj ovog rada jest u teorijskom dijelu definirati pojam osiguranja i osiguravajućih društava, identificirati karakteristike istih, te identificirati funkcije koje osiguravajuća društva obavljaju u ekonomiji. Cilj u empirijskom dijelu rada jest analizom jednog osiguravajućeg društva utvrditi posebnosti računovodstva istih u odnosu na druge vrste društava.

1.3. Metode istraživanja

Za izradu ovog rada korištene su sljedeće znanstvene metode: deskripcija, dedukcija i indukcija, analiza i sinteza, generalizacija, klasifikacija, te metoda komparacije.

1.4. Struktura rada

Rad se sastoji od pet dijelova. U prvom, uvodnom dijelu, definiran je problem istraživanja, te su navedeni ciljevi rada. Također, navedene su metode korištene pri izradi rada, te je dan uvid u strukturu cijelog rada.

U drugom dijelu rada definiran je pojam osiguranja i osiguravajućih društava. Također su nabrojani i objašnjeni zadaci, kao i funkcije koje osiguravajuća društva obavljaju u gospodarstvu, te je navedena najčešća klasifikacija osiguranja. Ovaj dio završava pregledom statističkih podataka o tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Treći dio rada usmjeren je na zakonodavni okvir za djelatnost osiguranja u Republici Hrvatskoj. U okviru ovog dijela opisano je financijsko izvještavanje društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj, te su navedeni i opisani svi izvještaji koje ova društva moraju sastavljati i objavljivati.

Četvrti dio rada sadrži analizu temeljnih financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja. U ovom dijelu napravljena je horizontalna i vertikalna analiza, te analiza putem financijskih pokazatelja.

Peti dio rada sadrži zaključna razmatranja.

2. POJAM I OBILJEŽJA OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA

„Trgovac se mora dati osigurati, jer se tako neće izložiti velikoj opasnosti. Nitko nije propao od plaćanja osigurnine, dok su, naprotiv, mnogi propali jer su mnogo riskirali.“

Benedikt Kotruljević, 1445¹

2.1. Razvoj i pojam djelatnosti osiguranja

Djelatnost osiguranja jako je stara i njeni počeci sežu daleko u prošlost. Masci (2011) detektira čak sedam perioda razvoja djelatnosti osiguranja, s prvim periodom zabilježenim još u antičkim vremenima koji je trajao sve do 14. stoljeća. Svaki period razvoja okarakteriziran je određenim događajima uslijed kojih se djelatnost osiguranja mijenjala i prilagođavala novonastalim uvjetima. Tako je trenutni period razvoja, a koji je započeo s početkom novog stoljeća, obilježen terorističkim napadima 11. rujna 2001., prirodnim katastrofama, kao i recentnom globalnom financijskom krizom, što je dovelo do rastuće uloge države u zaštiti od određenih rizika poput terorizma i prirodnih katastrofa.

Prvi poznati kupoprodajni ugovor iz poslova osiguranja sastavljen je u obliku javno – bilježničke isprave davne 1347., dok je prva polica osiguranja izdana u Pizi 1384. godine (Jakovčević, 2016). Osiguranje bazirano na modernim znanstvenim principima, kako navode Bijelić i Miletić (2009), počinje prije 300 godina osnivanjem i početkom rada Lloyd's London.²

Kako se kroz godine djelatnost osiguranja usavršavala i razvijala tako su se mijenjale i definicije iste. Manes (1942) definira osiguranje kao „uzajamno namirivanje potreba mnogobrojnih i na isti način ugroženih ekonomskih subjekata, a čije potrebe nastaju slučajno i daju se procijeniti.“³

Andrijašević i Petranović (1999) osiguranje definiraju kao „metodu transfera rizika s osiguranika na osiguravatelja koji prihvaća nadoknaditi slučajne štete onima kod kojih su

¹ U Jakovčević (2016).

² Lloyds London nije osiguravajuće društvo, već tržište osiguranja. Više na: <https://www.lloyds.com/>.

³ Preuzeto iz Bijelić i Miletić (2009). Alfred Manes bio je poznat kao „učitelj koji je promijenio industriju“. Manes je postavio temelje izučavanja modernog osiguranja kakvog danas poznajemo. Više na Insurance Hall of Fame.

nastale i raspodijeliti ih na sve članove rizične zajednice na načelima uzajamnosti i solidarnosti“.⁴

Slična definicija osiguranja može se pronaći u poznatom Merriam – Webster rječniku koja glasi da je osiguranje „ugovor na temelju kojeg se osoba obvezuje isplaćivati redovite isplate osiguravajućem društvu, dok se društvo zauzvrat obvezuje da će isplatiti novac ako se osigurana osoba ozlijedi ili umre, ili platiti novac u protuvrijednosti drugog osiguranog dobra (primjerice kuće ili auta), a koje je oštećeno, izgubljeno ili ukradeno (Merriam – Webster, 2016).

Kako primjećuju Stanić i Glavaš (2013) sve se definicije osiguranja u osnovi svode na isto, a to je: „**Osiguranje je djelatnost pružanja ekonomske zaštite od određenih opasnosti koje ugrožavaju imovinu i osobe**“.

Iz navedenih definicija osiguranja moglo se uočiti postojanje barem dviju strana u poslu osiguranja, a to su: osiguranik i osiguratelj. Važno je napomenuti da osoba koja je ugovorila osiguranje ne mora nužno biti i korisnik istog. U tom smislu kod strane osiguranika može se napraviti razlika između: ugovaratelja osiguranja, osiguranika, te korisnika osiguranja (Rafaj, 2009).

Ugovaratelj osiguranja je pravna ili fizička osoba koja s osigurateljem sklopi ugovor o osiguranju, te plaća premiju osiguranja, no ne mora nužno imati pravo na naknadu (osigurninu).

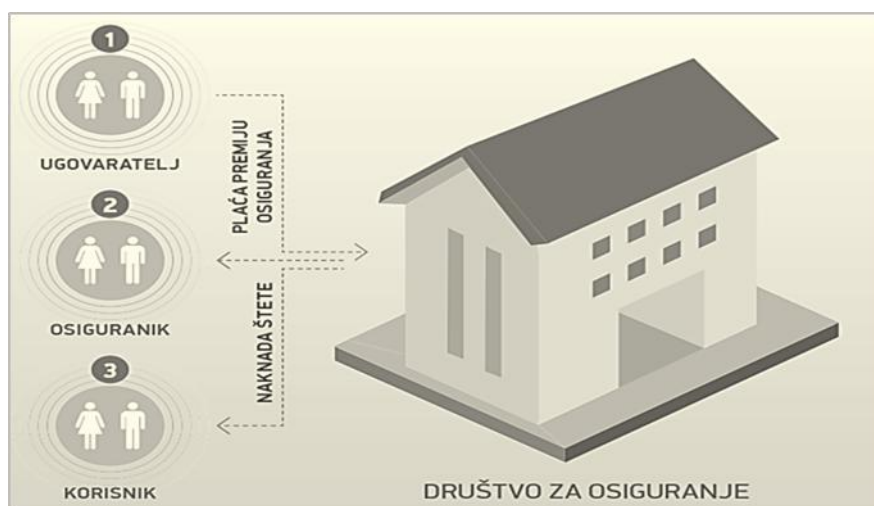
Osiguranik je osigurana osoba. Kod osiguranja imovine za vlastiti račun ugovaratelj osiguranja ujedno je i osiguranik, a kod osiguranja za tuđi račun osiguranik može biti jedna ili više trećih osoba.

Korisnik osiguranja je pravna ili fizička osoba koja ima pravo na naknadu temeljem ugovora o osiguranju ako nastupi osigurani slučaj.

Konačno, **osiguratelj** je pravna osoba koja na tržištu osiguranja pruža uslugu osiguranja.

Sljedeća slika ilustrativno prikazuje odnos između glavnih sudionika u poslovima osiguranja.

⁴ U Klasić (2003).

Slika 1: Sudionici u poslovima osiguranja

Izvor: Rafaj (2009).

Iz slike 1 može se uočiti da u poslovima osiguranja uvijek je ugovaratelj osiguranja taj koji plaća premiju osiguranja, dok naknada štete može ići osiguraniku ili korisniku osiguranja.

U sljedećoj tablici dan je kratki popis temeljnih pojmova iz djelatnosti osiguranja.

Tablica 1: Glavni pojmovi iz osiguranja

POJAM	OPIS
Ugovor o osiguranju	ugovor obveznog prava kojim se osiguratelj obvezuje ugovaratelju osiguranja isplatiti osiguraniku ili korisniku osiguranja osigurninu ako nastane osigurani slučaj, a ugovaratelj osiguranja obvezuje se osiguratelju platiti premiju osiguranja.
Polica osiguranja	pisana isprava o sklopljenom ugovoru o osiguranju čiji je sadržaj propisan Zakonom o obveznim odnosima. U polici moraju biti navedeni: ugovorne strane, osigurana osoba, odnosno osigurana stvar ili drugi predmet osiguranja, rizik obuhvaćen osiguranjem, trajanje osiguranja i vrijeme pokrića, iznos osiguranja ili da je osiguranje neograničeno, premija ili doprinos (ulog), nadnevak izdavanja police i potpisi ugovornih strana.
Premija osiguranja	novčani iznos koji ugovaratelj osiguranja plaća osiguratelju temeljem sklopljenog ugovora o osiguranju.
Osigurani slučaj	dogadjaj prouzročen osiguranim rizikom.
Osigurani rizik	mora biti budući, neizvjestan i nezavisan od isključive volje ugovaratelja osiguranja ili osiguranika.

Izvor: Autor na temelju HUO (2014).

2.2. Zadaci i funkcije osiguravajućih društava

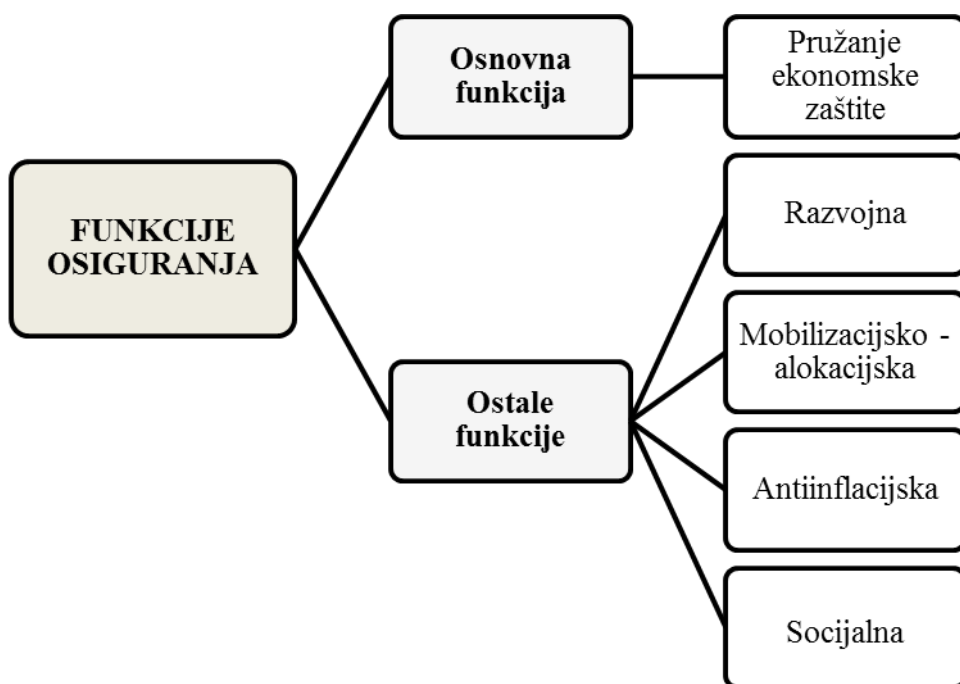
Zadatak osiguranja je da brojne opasnosti i rizike kojima su izloženi osiguranici preuzme, te da osiguraniku koji pretrpi štetu isplati odgovarajuću naknadu (HUO, 2014). Na ovaj način *osiguravatelj* odnosno osiguravajuće društvo ostvaruje korist ostvarujući profit, kao glavni motivator ulaska ne samo u ovu nego i u bilo koju drugu djelatnost.⁵

Korisnik osiguranja ostvaruje korist tako da rizik nastanka osiguranog slučaja prebacuje na osiguravajuću kuću, čime sebi osigurava sigurnost, stabilnost i kontinuitet poslovanja. Kao dobar primjer može se uzeti osoba koja posjeduje brod za nautički turizam. Vrijednost jednog ovakvog broda jako je velika pa je velika i potencijalna novčana šteta koju bi vlasnik pretrpio u slučaju nevremena ili oluje, a da nema osiguranje broda. Iz tog razloga svi, skoro bez iznimke, koji posjeduju ovakav brod imaju osiguranje istog. Naime, mjesečna cijena osiguranja stotine puta je niža od novčane štete koju bi vlasnik odjedanput pretrpio u slučaju potonuća broda. Isto razmišljanje može se primijeniti i u slučaju osiguranja bilo koje druge jako vrijedne imovine, ili života. Upravo ova averzija prema riziku temelj je nastanka, opstanka i razvoja djelatnosti osiguranja i osiguravajućih društava.

Osiguravajuća društva i osiguranici nisu jedine strane koje ostvaruju korist od postojanja djelatnosti osiguranja. Naime, od postojanja ove djelatnosti profitira i sama *država*, jer što je više pojedinaca koji se sami osiguraju manje je potrebna potencijalna intervencija države u slučaju nastanka određenih nepovoljnih događaja poput primjerice poplava.

Na tragu navedenog, mogu se istaknuti **funkcije** koje djelatnost osiguranja obavlja u svakoj ekonomiji. Sljedeća slika ilustrativno prikazuje te funkcije, a iste su pobliže objašnjene u nastavku.

⁵ U slučaju osiguravajućih društava čak je riječ o ostvarivanju ekstra profita budući da postoji puno osiguranika, od čega se mali postotak osiguranih slučajeva godišnje i nastane. Prema podacima iz Jakovčević (2016) ukupna imovina ovih društava i RH iznosi čak 34,6 milijardi kuna.

Slika 2: Funkcije osiguranja

Izvor: Autor na temelju Bijelić i Miletić (2009), Jakovčević (2016).

Kako navode Bijelić i Miletić (2009) osiguranje ima dvije glavne vrste funkcija: osnovnu funkciju i ostale funkcije. **Osnovna funkcija** osiguranja je pružanje ekonomske zaštite od opasnosti (rizika) koje ugrožavaju imovinu i osobe. **Ostale funkcije**, kao što se može uočiti iz prethodne slike, obuhvaćaju:

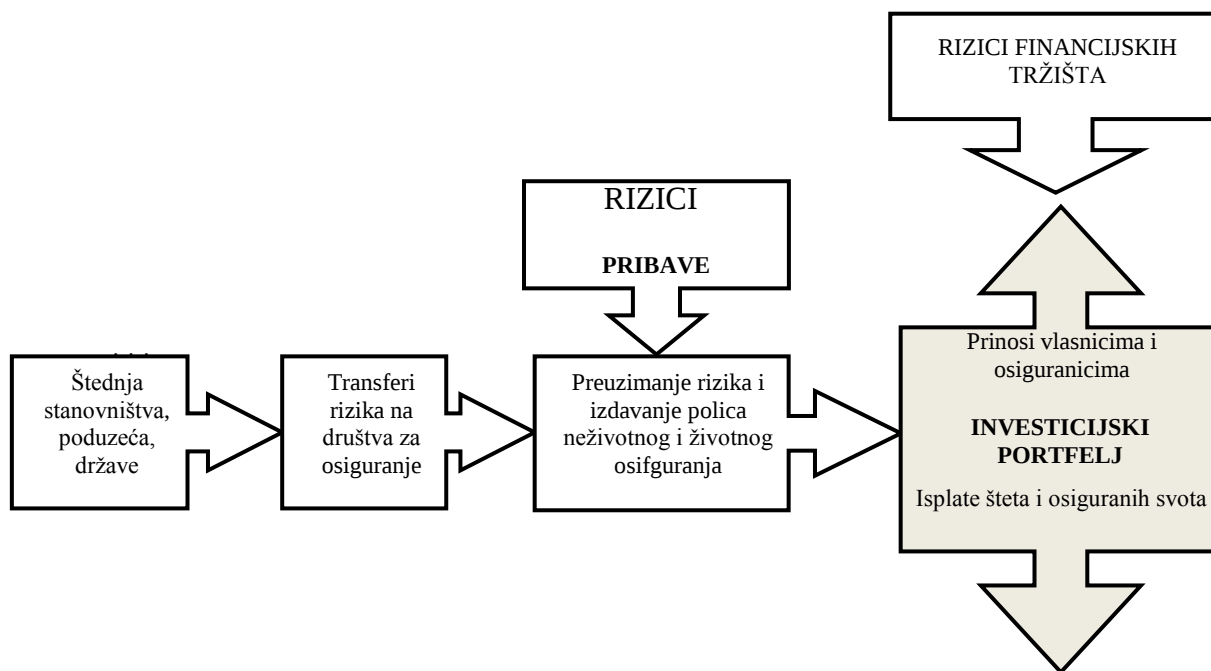
- a) Razvojnu funkciju
- b) Antiinflacijsku funkciju
- c) Socijalnu funkciju.

Razvojna funkcija osiguranja ima uporište u znatnoj količini novca kojom osiguravajuća društva raspolažu, a koja se mogu dugoročno ili kratkoročno ulagati u različite razvojne programe. Razvojna funkcija ima uporište u mobilizacijsko – alokacijskoj funkciji, jer obavljajući svoju temeljnu djelatnost društva za osiguranje istodobno (Jakovčević, 2016):

- prikupljaju viškove suficitarnih jedinica nudeći tržištu razne oblike osiguranja
- potiču individualnu štednju i brigu pojedinca za budućnost
- kao institucionalni investitori alociraju plasmane gospodarsko deficitarnim sektorima
- pridonose razvoju financijskih tržišta integracijama s drugim institucijama

- ulažu u državne vrijednosnice čime podupiru razvojnu, zdravstvenu i socijalnu politiku
- zajednički razvijaju financijske proizvode s drugim financijskim institucijama
- pogoduju modernizaciji sustava garancija.

Slika 3 ilustrativno prikazuje odvijanje mobilizacijsko – alokacijske funkcije društava za osiguranje.

Slika 3: Prikaz mobilizacijsko – alokacijske funkcije društava za osiguranje

Izvor: Jakovčević (2016).

Sredstva osiguranja mogu imati i *antiinflacijsku funkciju*. Ova funkcija kako ističu Bijelić i Miletić (2009) naročito je izražena kod višegodišnjih životnih i rentnih osiguranja čija sredstva ne ulaze u potrošnju odmah i stoga mogu imati manji pritisak na cijene.

Najveći naglasak obično se stavlja na *socijalnu funkciju osiguranja*, koju osiguranje ostvaruje kroz potpunu ekonomsku, zdravstvenu i socijalnu zaštitu čovjeka, obitelji i nacije (Jakovčević, 2016).

2.3. Obilježja osiguravajućih društava

Osiguravajuća društva po mnogočemu su drugačija od bilo kojeg drugog društva u ekonomiji zbog specifičnosti usluge koju pružaju, te zbog problema s kojima se suočavaju pružajući uslugu osiguranja. Stoga se, i čimbenici koji utječu na cjelokupni rezultat poslovanja u osiguravateljskoj djelatnosti značajnim dijelom razlikuju u odnosu na čimbenike rezultata poslovanja bilo kojeg drugog društva (Slika 4).

$$\begin{array}{ccccccc} \mathbf{R} & = & \mathbf{PO} & - & \mathbf{AT} & - & \mathbf{T\check{S}} + \mathbf{U} - \mathbf{P} \\ | & & | & & | & & | & & | & & | \\ & & & & & & \text{Prihod od} & & \text{Porezi} \\ & & & & & & \text{ulaganja} \\ & & & & \text{Troškovi šteta} \\ & & \text{Administrativni} & & & & & & \\ & & \text{troškovi} & & & & & & \\ \text{Prihod od premije} & & & & & & & & \\ \text{osiguranja} & & & & & & & & \\ \text{Dobit poslije oporezivanja} & & & & & & & & \end{array}$$

Slika 4: Formula uspješnosti osiguravatelja

Izvor: Klasić (2003).

Iz slike 4 može se uočiti da rezultat poslovanja osiguravajućih društava ovisi o visini: prihoda od premije osiguranja, administrativnih troškova, troškova šteta, prihoda od ulaganja, te poreza. Da bi ostvarili što veću dobit, za osiguravajuća društva vrijedi isto pravilo kao i za sva druga, a to je *povećati prihode i/ili smanjiti troškove*. Međutim, upravo u ovome kriju se specifičnosti osiguravajućih društava. Naime, rast prihoda i/ili smanjenje troškova nije jednako lako ostvariti kao što je to možda slučaj s drugim društvima. Pritom, misli se prije svega na povećanje prihoda od premije osiguranja i/ili smanjenje troškova šteta.

Kada su u pitanju usluge osiguranja, logika nalaže da će upravo osobe za koje je veća vjerojatnost da nastane osigurani slučaj potraživati usluge osiguranja u odnosu na osobe kod kojih je takva vjerojatnost manja. Za osiguravajuća društva ovo znači borbu s takozvanom **negativnom selekcijom**. Naime, gledajući s aspekta osiguravajućeg društva najmanje poželjni klijenti će se javljati u većem broju, pa u tom slučaju premija izračunata na bazi prosječne vjerojatnosti ostvarenja rizika neće biti dovoljna da nastale štete pokrije zato što je veći broj osiguranika s rizikom iznad prosječnog nego onih čiji je rizik ispod prosječnog (Njegomir, 2006).

Osim problema negativne selekcije osiguravajuća društva suočavaju se i s problemom **moralnog hazarda**. Naime, postoji vjerojatnost da se osigurani slučaj realizira zato što je osoba koja je prebacila rizik na osiguravajuće društvo sada sklonija riziku, budući da je zaštićena od negativnog ishoda.

Negativna selekcija i moralni hazard uzrokuju dodatne troškove u obavljanju djelatnosti osiguranja jer osiguravajuća društva moraju uložiti značajne napore kako bi selektirali i klasificirali osiguranike, kako ostali članovi rizične zajednice ne bi ispaštali.

2.4. Klasifikacija osiguranja

Osiguranje se običajeno dijeli na dvije osnovne skupine:

A) **Neživotna osiguranja**

B) **Životna osiguranja.**

Klasifikaciju osiguranja po navedene dvije skupine, kako to čini HANFA⁶, prezentira sljedeća tablica.

⁶ HANFA je Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

Tablica 2: Klasifikacija osiguranja

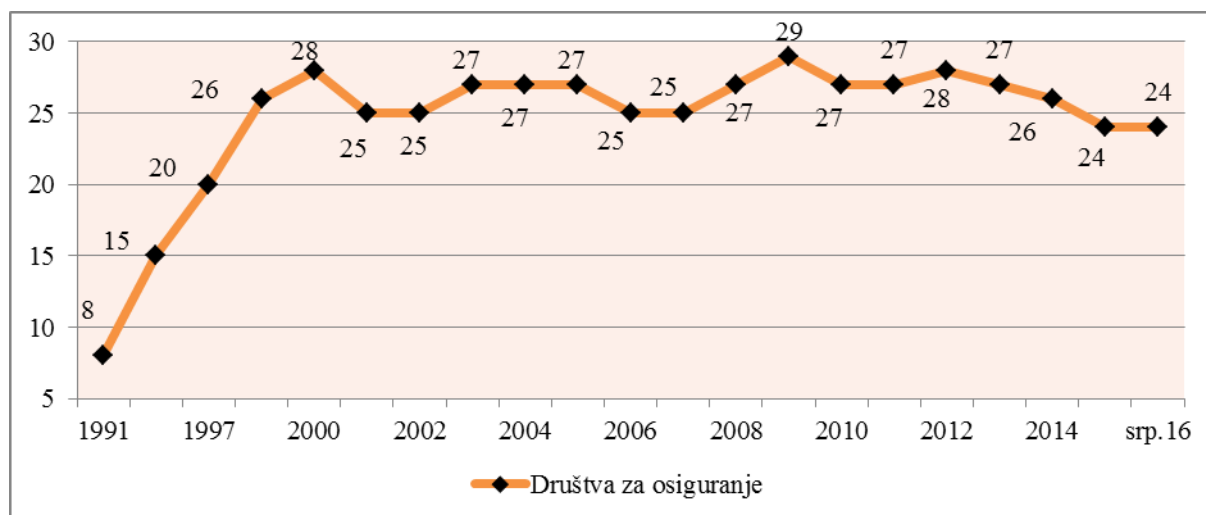
NEŽIVOTNA OSIGURANJA	
1	osiguranje od nezgode
2	zdravstveno osiguranje
3	osiguranje cestovnih vozila
4	osiguranje tračnih vozila,
5	osiguranje zračnih letjelica
6	osiguranje plovila
7	osiguranje robe u prijevozu
8	osiguranje od požara i elementarnih šteta
9	ostala osiguranja imovine
10	osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila
11	osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica
12	osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila
13	osiguranje kredita
14	osiguranje jamstava
15	osiguranje raznih financijskih gubitaka
16	osiguranje troškova pravne zaštite
17	osiguranje pomoći (asistencija)
18	osiguranje od nezgode
ŽIVOTNA OSIGURANJA	
19	životna osiguranja
20	rentno osiguranje
21	dopunska osiguranja uz osiguranje života
22	osiguranje za slučaj vjenčanja ili sklapanja životnog partnerstva ili rođenja
23	osiguranje života i rentno osiguranje kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja
24	tontine
25	osiguranje s kapitalizacijom isplate

Izvor: Autor na temelju *Pravilnika o rasporedu vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja odnosno reosiguranja* (2016).

2.5. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

Razvoj djelatnosti osiguranja u Hrvatskoj počinje osnivanjem osiguravajuće zadruge „Croatia“ 1884. godine u Zagrebu. Temeljni kapital za njeno osnivanje položilo je zagrebačko gradsko poglavarstvo u sklopu borbe protiv ekonomske ovisnosti o strancima. U početku se zadruga bavila samo osiguranjem rizika od požara za grad Zagreb, a kasnije je proširila svoje poslovanje i na druge vrste osiguranja (Fortius, 2016).

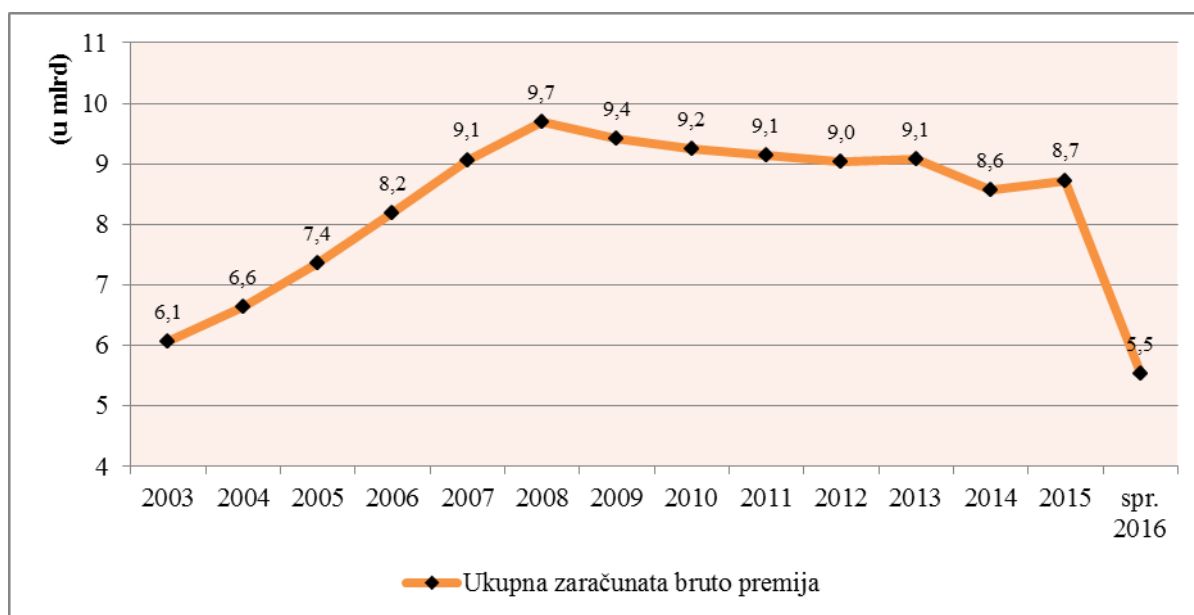
Od 1991. godine do 2000. godine, kao što je uočljivo na sljedećem grafu, broj osiguravajućih društava značajno raste (s 8 na 28 osiguravajućih društava). Od 2000. godine broj osiguravajućih društava naizmjenično pada i raste. Od krizne 2009. godine, kada je i registriran najveći broj društava za osiguranje u cijelom promatranom razdoblju, uočljiv je pad njihova broja. U ovom trenutku u Republici Hrvatskoj registrirana su 24 društva za osiguranje.

Graf 1: Broj društava za osiguranje u RH (1991 - 2016)

Izvor: Autor na temelju HUO (2016).

Sljedeći graf prikazuje kretanje vrijednosti ukupno zaračunate bruto premije na cijelom tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj. Može se uočiti da ukupno zaračunata premija konstantno raste od 2003. do 2008. godine. Nakon 2008. godine ukupna bruto premija konstantno opada što se može pripisati utjecaju gospodarske krize koja je potresla hrvatsko gospodarstvo.

Graf 2: Kretanje ukupno zaračunate bruto premije u RH (2003. – 2016.)

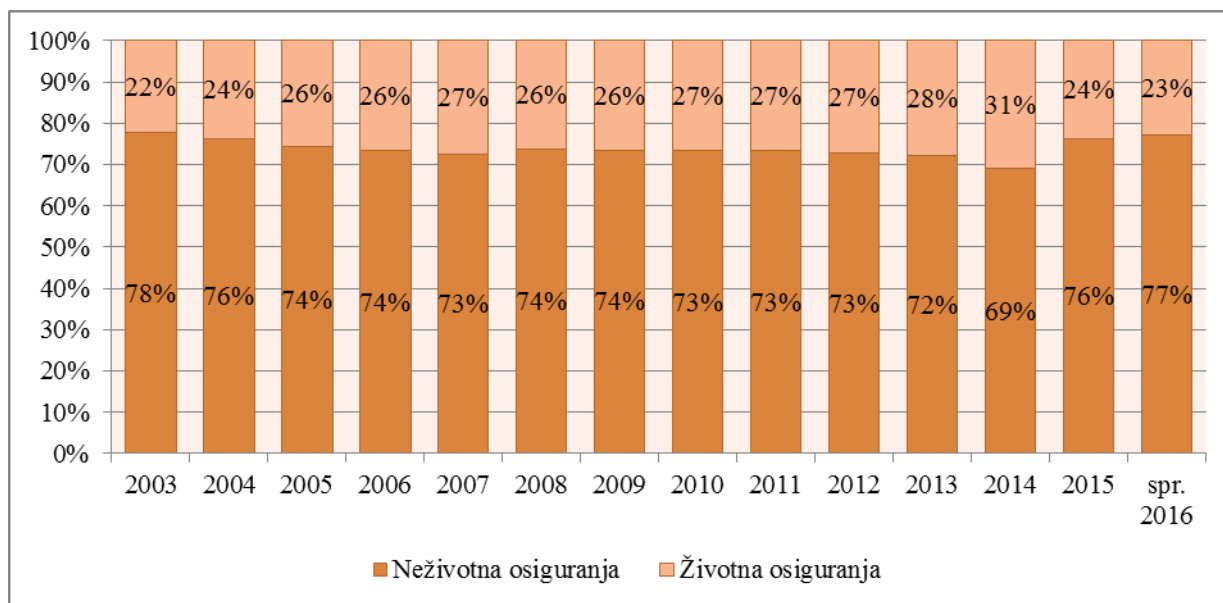
Izvor: Autor na temelju HUIO.

U sljedećoj tablici navedena su sva društva za osiguranje koja trenutno posluju na tržištu Republike Hrvatske, te su prikazani udjeli koje svako društvo pojedinačno ima u ukupno zaračunatoj bruto premiji. Iz tablice se može uočiti da na tržištu osiguranja u RH vodi Croatia osiguranje čiji je udio u ukupno zaračunatoj bruto premiji u 2015. godini iznosio čak 29,18%, i nešto manje u srpnju 2016. (28,57%). Euroherc osiguranje koje se analizira u ovom radu, nalazi se na trećem mjestu s udjelom od 8,51 % u 2015., i 8,64% u srpnju 2016. godine. Croatia, Allianz i Euroherc osiguranje zajedno drže više od 50 posto ukupno zaračunate bruto premije na cijelom tržištu osiguranja u RH.

Tablica 3: Udjeli društava za osiguranje u RH u zaračunatoj bruto premiji ('15. i '16.)

DRUŠTVO ZA OSIGURANJE	2015 (%)	srp. 2016 (%)
Croatia osiguranje d.d.	29,18	28,57
Allianz zagreb d.d	14,42	12,63
Euroherc osiguranje d.d.	8,51	8,64
Uniqa osiguranje d.d.	6,98	6,48
Wiener osiguranje vienna insurance group d.d	5,88	6,10
Generali osiguranje d.d.	5,77	6,00
Jadransko osiguranje d.d.	5,30	5,53
Grawe hrvatska d.d	4,11	3,84
Triglav osiguranje d.d.	3,99	4,47
Merkur osiguranje d.d.	2,83	2,79
Agram life osiguranje d.d.*	2,78	3,03
Croatia zdravstveno osiguranje dd	2,48	3,55
Erste osiguranje vig d.d.	2,21	2,32
Hok osiguranje d.d.	2,07	2,18
Bnp paribas cardif osiguranje d.d	0,71	0,62
Velebit osiguranje d.d.	0,60	0,74
Izvor osiguranje d.d.	0,52	0,57
Ergo osiguranje d.d	0,44	0,67
Societe generale osiguranje d.d.	0,42	0,46
Wüstenrot životno osiguranje d.d .	0,28	0,41
Velebit životno osiguranje d.d.	0,23	0,26
KD life osiguranje d.d.**	0,16	0,00
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	0,12	0,13
Ergo životno osiguranje d.d .	0,01	0,01
UKUPNO	100	100

Promatrajući po glavnim vrstama osiguranja, neživotnim i životnim, na sljedećem grafu može se uočiti da se udio istih u ukupno zaračunatoj bruto premiji nije značajnije mijenjao. Naime, visina udjela i jedne i druge vrste osiguranja skoro su jednake u prvoj i zadnjoj godini promatranog razdoblja.

Graf 3: Udio neživotnih i životnih osiguranja u ukupno zaračunatoj bruto premiji (2003.-srp.2016.)

Izvor: Autor na temelju godišnjih izvještaja Hrvatskog ureda za osiguranje.

3. FINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE OSIGURAVAJUĆIH DRUŠTAVA

3.1. Zakonodavni okvir za djelatnost osiguranja u RH

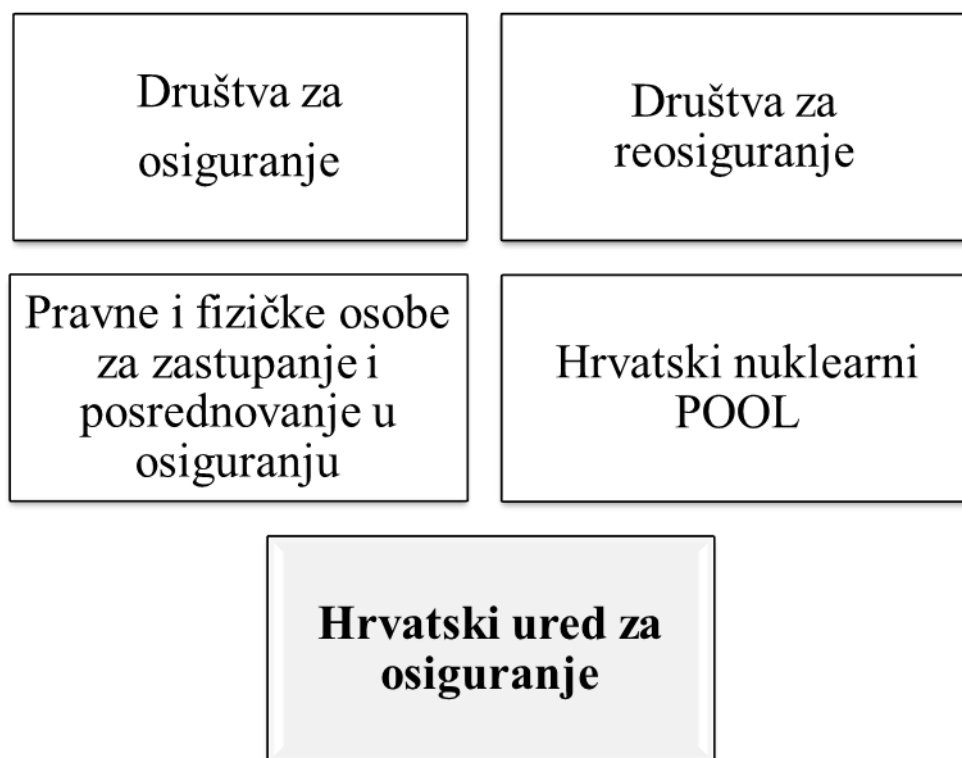
U prošlom dijelu ovog rada objašnjeno je, između ostalog, što je djelatnost osiguranja, te koje su funkcije osiguravajućih društava. S obzirom na navedene funkcije, te s obzirom na posebnost usluge koju pružaju osiguravajuća društva, ne čudi cijeli niz zakona kojima se uređuje i regulira obavljanje ove djelatnosti. Djelatnost osiguranja u Republici Hrvatskoj uređuju (HUO, 2009):

- Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (NN, 140/05)
- Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (NN, 12/12)
- Zakon o osiguranju (NN, 30/15)
- Zakon o obveznim odnosima (NN, 78/15)
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (NN, 152/14)
- Zakon o trgovačkim društvima (NN, 110/15)
- Zakon o reviziji (NN, 144/12)
- Zakon o računovodstvu (NN, 134/15), te
- podzakonski akti doneseni temeljem navedenih zakona.

Najbitniji od navedenih zakona je **Zakon o osiguranju** koji uređuje sljedeća područja (NN, 30/15):

- pojam, poslove i načela poslovanja društava za osiguranje i reosiguranje
- uvjete za osnivanje, poslovanje, nadzor i prestanak postojanja društava za osiguranje i reosiguranje
- imenovanje i poslovanje ovlaštenog aktuara
- obavljanje unutarnje revizije i revizije društava za osiguranje i reosiguranje
- obvezu izvještavanja
- obavljanje poslova zastupanja u osiguranju i posredovanja u osiguranju i reosiguranju
- osnivanje Udruga (pool) osiguranja, odnosno reosiguranja
- poslovanje Hrvatskog ureda za osiguranje.

Sljedeća slika prikazuje temeljne sudionike na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Slika 5: Sudionici tržišta osiguranja u RH

Izvor: Autor na temelju HANFA (2016).

Od navedenih sudionika može se istaknuti **Hrvatski ured za osiguranje** koji predstavlja udruženje svih društava za osiguranje u Hrvatskoj. Ovaj ured, između ostalog, zastupa interese društava za osiguranje sa sjedištem u Hrvatskoj u međunarodnim institucijama, vodi Garancijski fond⁷, kao i cjelokupnu statistiku osiguranja koja je korištena i za izradu grafičkih prikaza u prethodnom dijelu ovog rada.

Pored navedenih, bitno je spomenuti i Hanfu. Hanfa odnosno Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga provodi nadzor tržišta osiguranja, odnosno zakonitosti poslovanja subjekata nadzora radi održavanja učinkovitog, sigurnog i stabilnog tržišta osiguranja, s ciljem zaštite interesa osiguranika te pridonošenja stabilnosti financijskog sustava (HANFA, 2016).

⁷ Garancijski fond pri Hrvatskom uredu za osiguranje osnovan je u nastojanju zaštite žrtava prometnih nesreća uzrokovanih neosiguranim, nepoznatim motornim vozilima, vozilima osiguranih kod društava za osiguranje u stečaju odnosno u slučaju štete koje oštećene osobe nisu mogle naplatiti zbog razloga za prestanak društva za osiguranje.

Više na: <http://www.huo.hr/hrv/garancijski-fond/14/>.

3.2. Financijsko izvještavanje društva za osiguranje

Prema članku 5. Zakona o računovodstvu (NN, 134/15) društva za osiguranje klasificirana su kao **veliki poduzetnici**. Kao takvi, prema članku 20. navedenog Zakona isti podliježu i obvezi revizije godišnjih financijskih izvještaja. Također su prema članku 192. Zakona o osiguranju (NN, 30/15) dužni na svojim mrežnim stranicama imati objavljene godišnje financijske izvještaje najmanje za posljednjih 5 godina, što ih čini obveznicima javne objave.

Oblik i sadržaj svih financijskih izvještaja društava za osiguranje propisuje Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA) zajedno s rokovima njihovog dostavljanja Agenciji i njihovog javnog objavljivanja. Naime, prema članku 192. Zakona o osiguranju (NN, 30/15) društvo za osiguranje dužno je Agenciji u roku od 15 dana od dana primitka revizorskog izvješća, a najkasnije u roku od 4 mjeseca od isteka poslovne godine na koju se odnose godišnji financijski izvještaji dostaviti revizorsko izvješće o obavljenoj reviziji godišnjih financijskih izvještaja uključujući i te financijske izvještaje, te godišnje izvješće i konsolidirano godišnje izvješće.

Što se tiče sastavljanja financijskih izvještaja odnosno primjene standarda financijskog izvještavanja prilikom sastavljanja istih, društva za osiguranje prema članku 3. Zakona o računovodstvu (NN, 134/15) klasificiraju se kao **subjekti od javnog interesa**, te su u skladu s navedenim prema članku 17. istog Zakona dužni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.

3.2.1. Financijski izvještaji društava za osiguranje

Za rast i razvitak bilo kojeg društva potrebno je ostvarivati zadovoljavajuće poslovne rezultate. Da bi društvu to uspjelo ono imati kvalitetnu informacijsku podlogu u smislu da ima kvalitetne informacije o prošlim aktivnostima i njihovim aktivnostima kako bi se na temelju istih mogla raditi strategija razvoja društva u budućnosti. Stoga, kako ističe Dečman (2012) financijski izvještaji neophodan su izvor takvih informacija odnosno, preciznije, informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i novčanim tokovima.

Prema članku 3. *Pravilnika o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje* financijske izvještaje društva za osiguranje čine (NN, 37/16):

1. Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)
2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka)
3. Izvještaj o novčanim tokovima,
4. Izvještaj o promjenama kapitala i
5. Bilješke uz financijske izvještaje.

Dodatno, prema članku 4. Ovog Pravilnika društvo za osiguranje dužno je osim navedenih financijskih izvještaja sastavljati i dodatne financijske izvještaje, kako bi se osigurali dodatni podaci i informacije o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i poslovnim aktivnostima društva. Riječ je o sljedećim izvještajima (NN, 37/16):

1. Izvještaj o pregledu ulaganja,
2. Izvještaj o registru imovine za pokriće tehničkih pričuva,
3. Izvještaj o starosnoj strukturi potraživanja iz poslova izravnog osiguranja,
4. Izvještaj o prihodima i troškovima ulaganja prema izvoru sredstava,
5. Račun dobiti i gubitka po vrstama i rizicima osiguranja
6. Račun dobiti i gubitka za poslove reosiguranja
7. Izvještaj o ročnoj usklađenosti imovine za pokriće matematičke pričuve s obvezama iz matematičke pričuve,
8. Izvještaj o ročnoj usklađenosti imovine za pokriće tehničkih pričuva osim matematičke pričuve s obvezama iz tehničkih pričuva osim matematičke pričuve.

U nastavku detaljnije su objašnjeni temeljni financijski izvještaji društava za osiguranje.

3.2.1.1. Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)

Izvještaj o financijskom položaju temeljni je financijski izvještaj koji se sastoji od tri elementa: imovine, obveza i kapitala. *Imovina* je resurs koji kontrolira poduzetnik, a rezultat je prošlih poslovnih događaja i predstavlja buduće ekonomske koristi za koje se očekuje da će priteći u poduzeće. *Obveze* su sadašnje obveze koje su proizišle iz prošlih događaja, a za čije

se podmićenje očekuje da će doći do odljeva novčanog toka poduzetnika u svrhu utjelovljenja budućih koristi. *Kapital* je rezidualni interes u imovini nakon odbitka obveza.

Navedene stavke povezane su sljedećom tzv., temeljnom bilančnom jednadžbom.

Izveštaj o finansijskom položaju naziva se još i „bilancom“ ili „izveštajem o finansijskoj situaciji“ te je njegova glavna karakteristika ta da prikazuje stanje gore navedenih stavki na točno određen dan. Obično je riječ o zadnjem danu tekuće godine (31.12) s tim da se može izraditi i na bilo koji drugi dan. S obzirom na to da su njegovi elementi prikazani na točno određen dan, ovo izvješće često se naziva statičkim finansijskim izvještajem, jer prikazuje finansijski položaj odnosno finansijsku snagu poduzeća u određenom trenutku (Dečman, 2012).

Bilanca društva za osiguranje po stavkama razlikuje od bilance drugih proizvodnih i uslužnih poduzeća, međutim temeljna zakonitost je ista, a to je da aktiva mora biti jednaka pasivi. Skraćeni prikaz bilance društva za osiguranje, onako kako ga propisuje HANFA, prikazan je sljedećom tablicom.

Tablica 4: Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)

AKTIVA		PASIVA	
Pozicija	Opis pozicije	Pozicija	Opis pozicije
I	Nematerijalna imovina	XII	Kapital i rezerve
II	Materijalna imovina	XIII	Obveze drugog reda
III	Ulaganja	XIV	Manjinski interes
IV	Ulaganja za račun i rizik ugovaratelja životnog osiguranja	XV	Tehničke pričuve
V	Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	XVI	Posebne pričuve za životna osiguranja
VI	Odgodena i tekuća porezna imovina	XVII	Ostale pričuve
VII	Potraživanja	XVIII	Odgodena i tekuća porezna obveza
VII	Ostala imovina	XIX	Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje
IX	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	XX	Financijske obveze
		XXI	Ostale obveze
		XXII	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
X	UKUPNA AKTIVA	XXIII	UKUPNA PASIVA
XI	Izvanbilančni zapisi	XXIV	Izvanbilančni zapisi

Izvor: Autor na temelju Pravilnika o o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (NN, 37/16).

3.2.1.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti prezentira sve komponente dobiti ili gubitka, kao i komponente ostale sveobuhvatne dobiti (Gulin et al, 2015). Poduzetnici koji primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja, kao što je slučaj kod ovdje obrađivanih društava za osiguranje, imaju pravo izbora između dvije inačice ovog izvještaja, i to:

- a) kao jedan izvještaj – izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, te
- b) kao dva izvještaja, i to jedan zaseban račun dobiti i gubitka i drugi izvještaj koji sadrži sastavne dijelove sveobuhvatne dobiti.

Kako ističe Čevizović (2015) svrha sastavljanja izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti je pružanje korisnicima finansijskih izvještaja informacije o promjenama kapitala kao rezultat transakcija u koje nisu uključeni dioničari. U ovom izvještaju su objavljeni prihodi i rashodi, kao i usklade prilikom reklasifikacija koje se ne priznaju kao dobit ili gubitak.

Skraćeni prikaz Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, onako kako ga propisuje HANFA, prikazan je sljedećom tablicom.

Tablica 5: Skraćeni prikaz Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti

BR. POZICIJE	OPIS POZICIJE
I	Zarađene premije (prihodovane)
II	Prihodi od ulaganja
III	Prihodi od provizija i naknada
IV	Ostali osigurateljno-tehnički prihodi, neto od reosiguranja
V	Ostali prihodi
VI	Izdaci za osigurane slučajeve, neto
VII	Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja
VIII	Promjena posebne pričuve za životna osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja snosi rizik ulaganja, neto od reosiguranja (+/-)
IX	Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja
X	Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto
XI	Troškovi ulaganja
XII	Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja
XIII	Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađenja
XIV	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza (+/-)
XV	Porez na dobit ili gubitak
XVI	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)
XVII	UKUPNI PRIHODI
XVIII	UKUPNI RASHODI
XIX	Ostala sveobuhvatna dobit
XX	Ukupna sveobuhvatna dobit
XXI	Reklasifikacijske usklade

Izvor: Autor na temelju Pravilnika o o obliku i sadržaju finansijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (NN, 37/16).

3.2.1.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima daje informaciju o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem (Vidučić, 2008). Gulin et al (2015) vide važnost ovog izvještaja u činjenici da su mnogi unutarnji, ali i vanjski korisnici zainteresirani za informacije iz čega i koliko neko poduzeće ili financijska institucija ostvaruje novčane primitke, te zbog čega i koliki su im novčani izdaci pojedinih aktivnosti.

Na temelju navedenog, svrha izvještaja o novčanim tokovima je (Gulin et al, 2015):

- procjena sposobnosti poduzeća da ostvari budući čisti novčani tok,
- da omogući ocjenu sposobnosti poduzeća da ispuní svoje obveze vjerovnicima, isplati dividende te da se ocijene potrebe poduzeća za vanjskim financiranjem,
- da se omogući ocjena uzroka zbog kojih se razlikuje neto dobit od čistog novčanog toka, te da se omogući povezivanje novčanih primitaka i novčanih izdataka, te
- da se omogući procjena učinaka novčanog toka te raznih nenovčanih investicijskih i financijskih aktivnosti tijekom razdoblja na financijski položaj poduzeća.

Skraćeni prikaz Izvještaja o novčanim tokovima za društva za osiguranje, onako kako ga propisuje HANFA, prikazan je sljedećom tablicom.

Tablica 6: Skraćeni prikaz Izvješća o novčanim tokovima (indirektna metoda)

BR. POZICIJE	OPIS POZICIJE
I	Novčani tok iz poslovnih aktivnosti
1	Novčani tok prije promjene poslovne imovine i obveza
2	Povećanje / smanjenje poslovne imovine i obveza
II	Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti
III	Novčani tok iz financijskih aktivnosti
(I + II + III)	ČISTI NOVČANI TOK
IV	Učinci promjene tečajeva stranih valuta na novac i novčane ekvivalente
V	Neto povećanje / smanjenje novca i novčanih ekvivalenata

Izvor: Autor na temelju Pravilnika o o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje (NN, 37/16).

3.2.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje

Izvešće o promjenama kapitala prikazuje promjene na računima vlasničkog kapitala u tijeku određenog razdoblja. Ovaj izvještaj prikazuje sve promjene glavnice između dva datuma bilance koje proizlaze iz transakcija s dioničarima (emisija dionica, otkup dionica, isplate dividendi) ili pak iz aktivnosti društva (dobit, gubitak..) (Bartulović, 2013). Izgled i strukturu ovog izvještaja za osiguravajuća društva također propisuje HANFA.

Konačno, *bilješke uz financijske izvještaje* predstavljaju detaljniju dopunu i razradu podataka iz bilance, računa dobiti i gubitka i izvješća o novčanom tijeku (Vidučić, 2008). Bilješke uz financijske izvještaje društava za osiguranje sastavljaju se u skladu s odredbama MSFI-a tako da trebaju:

- a)** pružiti informacije o osnovi za sastavljanje financijskih izvještaja i određenim računovodstvenim politikama primijenjenim u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom 1 (MRS 1),
- b)** objaviti informacije prema zahtjevima MSFI-a koje nisu prezentirane u temeljnim financijskim izvještajima
- c)** pružiti dodatne informacije koje nisu prezentirane u financijskim izvještajima, ali su važne za razumijevanje bilo kojeg od njih, a što minimalno uključuje podatke o kretanju prosječnog prinosa kojeg je društvo za osiguranje ostvarilo ulaganjem sredstava matematičke pričuve, podatke o kvoti šteta po vrstama neživotnih osiguranja, kvoti troškova po vrstama neživotnih osiguranja, te kombiniranoj kvoti.

4. RAČUNOVODSTVO OSIGURAVAJUĆEG DRUŠTVA NA PRAKTIČNOM PRIMJERU

4.1. Osnovni podaci o društvu

EUROHERC osiguranje d.d. u Hrvatskoj posluje od 1992. godine, sa sjedištem u Zagrebu. Primarna djelatnost ovog društva su neživotna osiguranja, te na tržištu osiguranja u Hrvatskoj koje broji 24 osiguravajuća društva zauzima drugu poziciju, dok u ukupnom poretku, kao što se moglo uočiti iz tablice 3 u drugom dijelu rada, zauzima treće mjesto. Temeljni kapital društva iznosi 61.002.000 kuna, a u 2015. godini imalo je ukupno 1.075 zaposlenika.

Društvo je registrirano za poslovanje po sljedećim vrstama neživotnih osiguranja:

- Osiguranje od nezgode
- Zdravstveno osiguranje
- Osiguranje cestovnih vozila
- Osiguranje tračnih vozila
- Osiguranje zračnih letjelica
- Osiguranje plovila
- Osiguranje robe u prijevozu
- Osiguranje od požara i elementarnih šteta
- Ostala osiguranja imovine
- Osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila
- Osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica
- Osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila
- Ostala osiguranja od odgovornosti
- Osiguranje kredita
- Osiguranje jamstava
- Osiguranje raznih financijskih gubitaka
- Putno osiguranje

4.2. Horizontalna analiza financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja

Horizontalna analiza podrazumijeva uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje, kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih pozicija iz financijskih izvještaja (Šlibar, 2010). Sukladno navedenome, ključna varijabla u horizontalnoj analizi je vrijeme. Za provedbu horizontalne analize potrebno je imati financijske izvještaje za minimalno dva razdoblja. Međutim, da bi horizontalna analiza bila što kvalitetnija potrebno je raspolagati sa što više podataka iz financijskih izvještaja kroz što duži vremenski period.

Naime, promatranjem kretanja pozicija financijskih izvještaja kroz duži vremenski period moguće je lako uočiti problematična područja poslovanja, a onda i reagirati na uočene probleme.

Podlogu za provedbu horizontalne analize čine **komparativni financijski izvještaji**, a analiza se provodi na način da se jedna godina uzme kao bazna, te se onda pozicije financijskih izvještaja, za sve godine koje slijede, uspoređuju s vrijednostima istih pozicija iz bazne godine. Drugi način za provedbu ove vrste analize, koji je korišten i ovom radu, jest da se radi usporedba pozicija financijskih izvještaja svake godine u odnosu na prethodnu godinu.

4.2.1. Horizontalna analiza Izvještaja o financijskom položaju (Balance) EUROHERC osiguranja

Horizontalna analiza Izvještaja o financijskom položaju EUROHERC osiguranja napravljena je za period od 2010. do 2015. godine, za glavne stavke navedenog izvještaja. Analiza je napravljena na temelju komparativnog Izvješća o financijskom položaju koji se nalazi u Prilogu 1. Rezultati horizontalne analize prikazani su u Tablici 7, u kojoj su za glavne stavke navedenog Izvješća prikazani apsolutni iznosi u kunama, te su na temelju istih izračunate apsolutne i relativne promjene za svaku godinu u odnosu na prethodnu godinu. Podaci iz Tablice 7 su potom grafički prezentirani radi lakšeg uočavanja tendencije kretanja pojedinih pozicija Izvještaja o financijskom položaju.

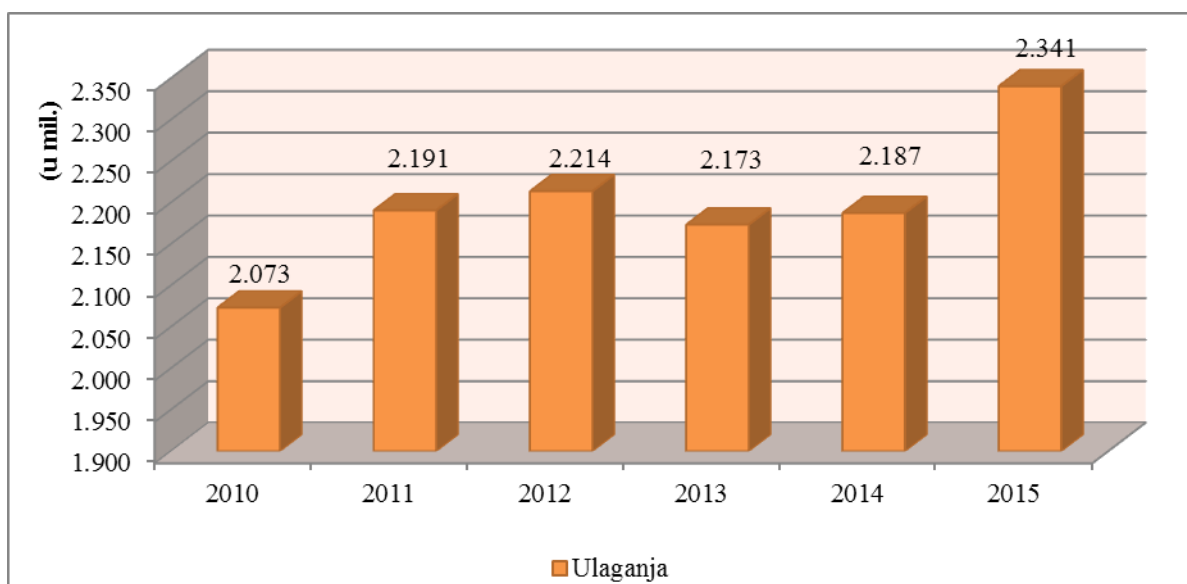
Tablica 7: Apsolutne i relativne promjene glavnih pozicija Izvješća o financijskom položaju EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ULAGANJA						
Apsolutni iznos u HRK	2.073.149.977	2.190.629.698	2.213.770.563	2.173.383.897	2.187.455.496	2.340.572.456
Apsolutna promjena		117.479.721	23.140.865	-40.386.666	14.071.599	153.116.960
Relativna promjena		5,67%	1,06%	-1,82%	0,65%	7,00%
UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRIČUVAMA						
Apsolutni iznos u HRK	12.096.250	12.907.962	16.430.265	14.479.502	18.933.671	18.028.329
Apsolutna promjena		811.712	3.522.303	-1.950.763	4.454.169	-905.342
Relativna promjena		6,71%	27,29%	-11,87%	30,76%	-4,78%
POTRAŽIVANJA						
Apsolutni iznos u HRK	229.040.712	212.003.139	204.140.265	228.680.169	216.798.440	196.065.704
Apsolutna promjena		-17.037.573	-7.862.874	24.539.904	-11.881.729	-20.732.736
Relativna promjena		-7,44%	-3,71%	12,02%	-5,20%	-9,56%
TEHNIČKE PRIČUVE						
Apsolutni iznos u HRK	1.563.210.286	1.508.193.760	1.482.385.432	1.456.389.506	1.420.176.338	1.458.237.939
Apsolutna promjena		-55.016.526	-25.808.328	-25.995.926	-36.213.168	38.061.601
Relativna promjena		-3,52%	-1,71%	-1,75%	-2,49%	2,68%
OSTALE OBVEZE						
Apsolutni iznos u HRK	162.922.446	204.462.000	205.393.844	177.053.565	156.795.569	163.332.059
Apsolutna promjena		41.539.554	931.844	-28.340.279	-20.257.996	6.536.490
Relativna promjena		25,50%	0,46%	-13,80%	-11,44%	4,17%

Izvor: Izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja.

Iz Tablice 7 može se uočiti ono što već ranije navedeno, a to je da se glavne pozicije ovog Izvještaja razlikuju u odnosu na glavne pozicije u istome kod drugih uslužnih i proizvodnih društava. Razlog tome, naravno, leži u specifičnosti usluge koju pružaju osiguravajuća društva.

Graf 4, napravljen na temelju prethodne tablice, prikazuje vrijednosti pozicije *Ulaganja*, za svaku godinu promatranog razdoblja. U sklopu ove pozicije evidentirana su ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti, te svi oblici financijskih ulaganja. Iz grafa je vidljivo da su ulaganja EUROHERC osiguranja stabilna kroz promatrani vremenski period i kreću se na razini od 2 milijarde kuna, te imaju tendenciju rasta, izuzev 2013. godine kada je zabilježen lagani pad u ulaganjima od 1,82% u odnosu na 2012. godinu. U 2015. godini ulaganja bilježe najveću vrijednost u promatranom razdoblju od 2,3 milijarde kuna.

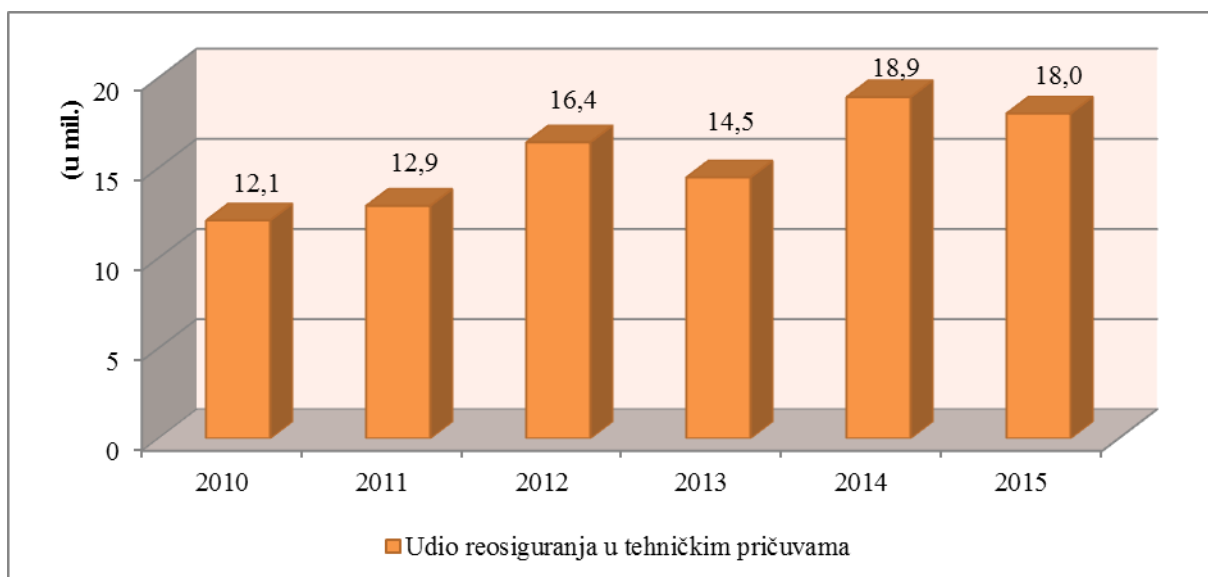

Graf 4: Ulaganja EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

Graf 5 prikazuje *Udjele reosiguranja u tehničkim pričuvama* EUROHERC osiguranja kroz promatrano vremensko razdoblje. Prema članku 3. Zakona o osiguranju (NN,30/15) reosiguranje podrazumijeva poslove koji se sastoje od prihvaćanja rizika koje je ustupilo drugo društvo za osiguranje ili reosiguranje. Po ovoj osnovi društvo ostvaruje primitke budući da osiguravatelj koji prenosi osiguranje reosiguravatelju, istome plaća premiju reosiguranja. Iz grafa 5 može se uočiti da udjeli reosiguranja u tehničkim pričuvama imaju tendenciju rasta, izuzev 2013. godine kada je zabilježen pad od 11,87% u odnosu na 2013. Godinu. U 2014.

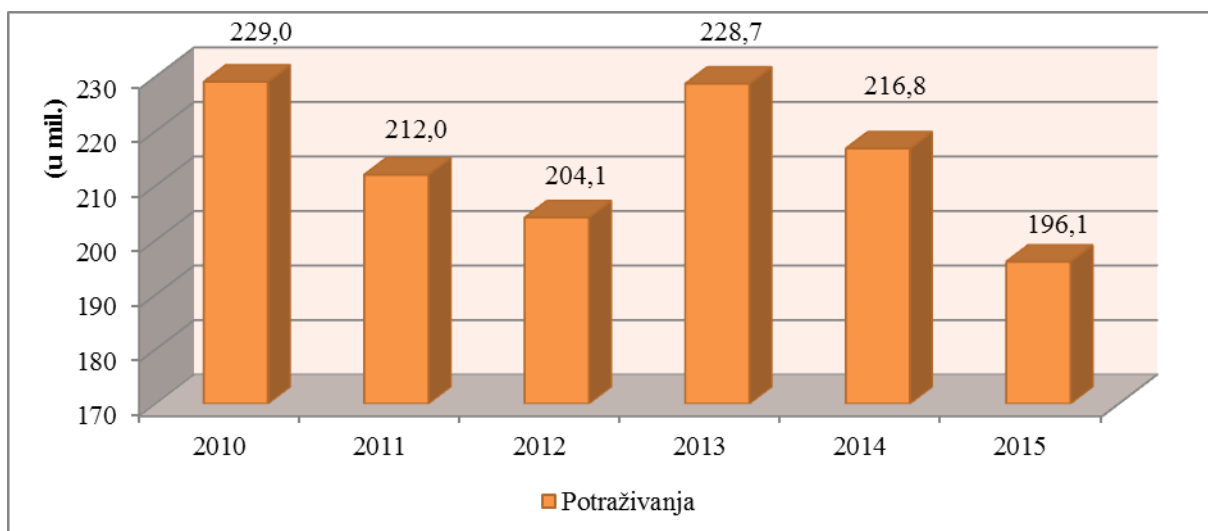
godini ovi udjeli ponovno rastu na 18,9 milijuna kuna što je za 30,76 posto više u odnosu na 2013. godinu, promatrano u relativnim terminima.

Graf 5: Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

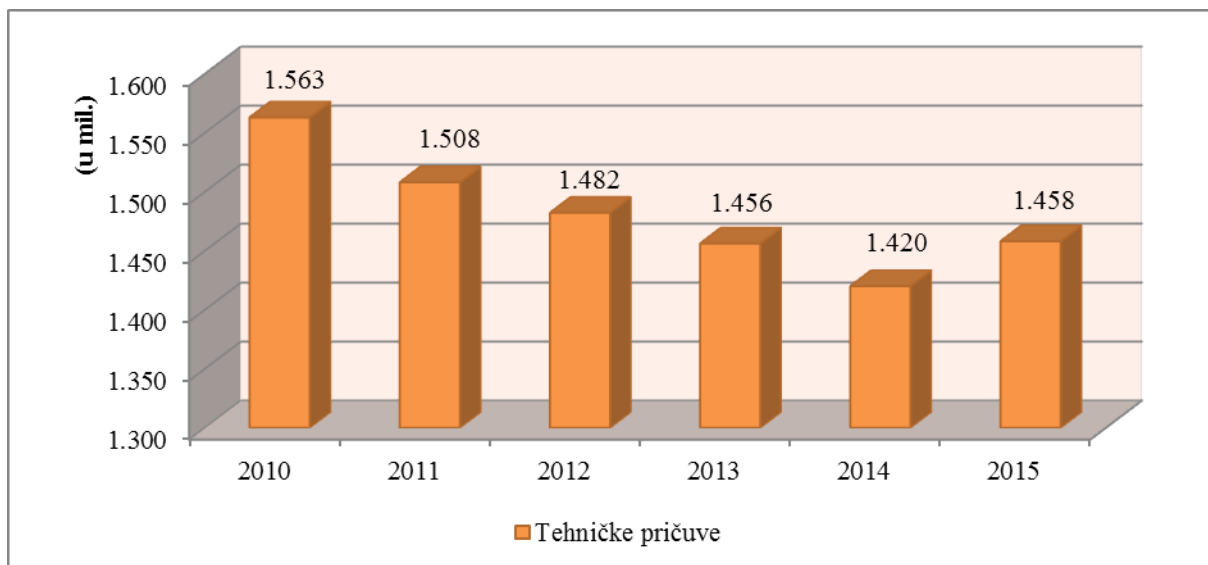
Graf 6 prikazuje *Potraživanja* EUROHERC osiguranja kroz promatrano vremensko razdoblje. U sklopu ove pozicije u Izvještaju o financijskom položaju evidentirana su sva potraživanja iz poslova osiguranja i reosiguranja, kao i ostala potraživanja. Iz grafa se može uočiti tendencija pada u potraživanjima. Tako su u prvoj godini promatranog razdoblja potraživanja iznosila 229 milijuna kuna, da bi u zadnjoj godini promatranog razdoblja bili za nekih 30 milijuna kuna manji u odnosu na prvu godinu promatranog razdoblja.

Graf 6: Potraživanja EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

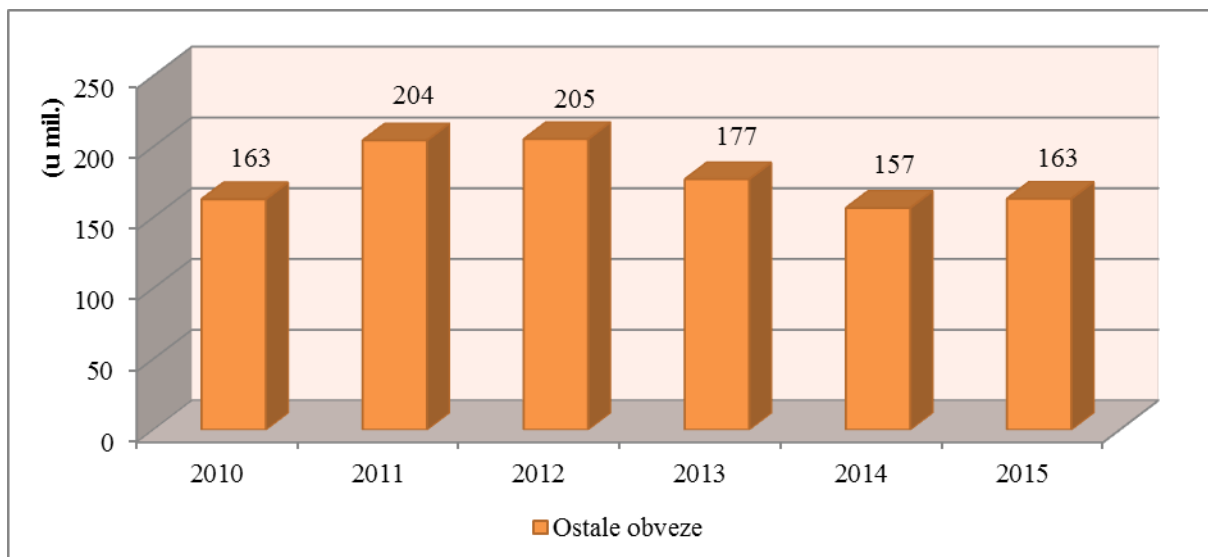
Graf 7 prikazuje *Tehničke pričuve* EUROHERC osiguranja. Riječ je o pričuvama za pokriće obveza osiguranja i obveza reosiguranja, te prema članku 106. Zakona o osiguranju (NN, 30/15) njihova vrijednost mora odgovarati sadašnjem iznosu koje bi društvo za osiguranje moralo platiti kad bi svoje obveze iz ugovora o osiguranju, odnosno ugovora o reosiguranju odmah prenijelo na drugo društvo za osiguranje. Može se uočiti jasna tendencija pada u tehničkim pričuvama.

Graf 7: Tehničke pričuve EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

Graf 8 prikazuje *Ostale obveze* EUROHERC osiguranja, kroz promatrano razdoblje. U sklopu ove pozicije u Izvještaju o financijskom položaju evidentirane su obveze iz poslova izravnog osiguranja, obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja, i ostale obveze. Iz grafa se može očititi da su u 2011. godini ove obveze narasle za čak 40 milijuna kuna u odnosu na prethodnu godinu, odnosno za 25,50% promatrano u relativnim terminima. U sljedećoj, 2012. godini ove obveze su se povećale za dodatni jedan milijun kuna nakon čega slijedi pad. U zadnjoj godini promatranog razdoblja ostale obveze vratile su se na iznos zabilježen u prvoj godini promatranog razdoblja (163 mil.) Pad zabilježen u vrijednosti ove pozicije u zadnjih nekoliko godina je pozitivan jer znači da se realizira manje osiguranih slučajeva što u konačnici znači i više novca koji društvu ostaje za daljnja ulaganja, što je i u skladu s grafom 4 iz ovog dijela.

Graf 8: Ostale obveze EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

4.2.2. Horizontalna analiza Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti (Računa dobiti i gubitka) EUROHERC osiguranja

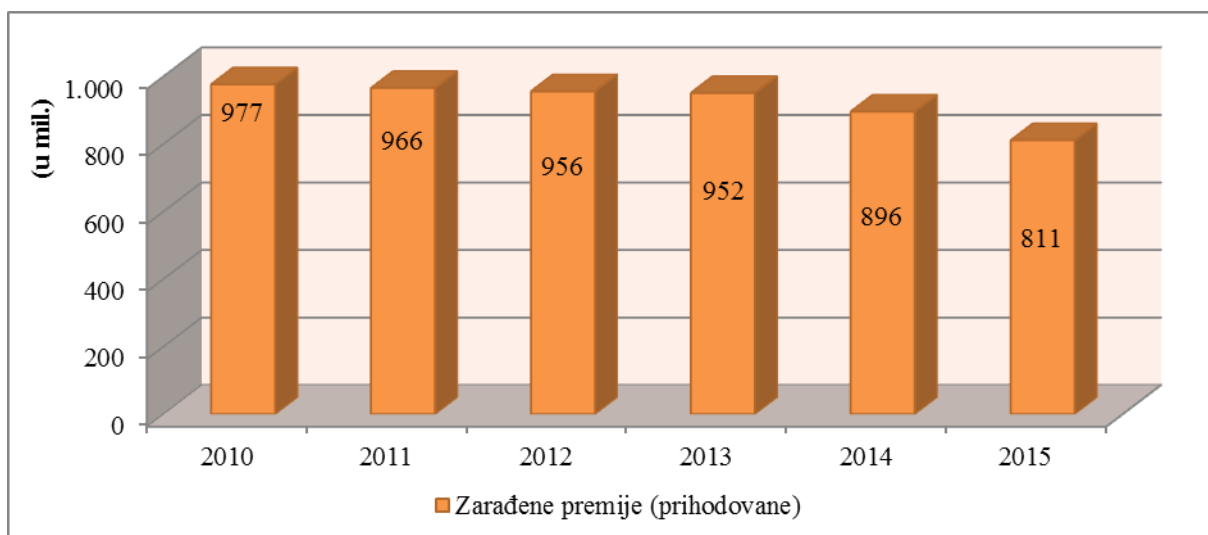
Horizontalna analiza računa Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja napravljena je za period od 2010. do 2015. godine, za glavne stavke navedenog izvještaja. Analiza je napravljena na temelju komparativnog Izvješća o sveobuhvatnoj dobiti koji se nalazi u Prilogu 2. Rezultati horizontalne analize prikazani su u sljedećoj tablici, u kojoj su za glavne stavke navedenog Izvješća prikazani apsolutni iznosi u kunama, te su na temelju istih izračunate apsolutne i relativne promjene za svaku godinu u odnosu na prethodnu. Podaci iz Tablice 8 su potom grafički prezentirani radi lakšeg uočavanja tendencije kretanja pojedinih pozicija Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

Tablica 8: Apsolutne i relativne promjene glavnih pozicija Izvješća o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ZARAĐENE PREMIJE (PRIHODOVANE)						
Apsolutni iznos u HRK	977.032.750	966.194.511	956.382.894	951.797.276	896.452.608	811.189.756
Apsolutna promjena		-10.838.239	-9.811.617	-4.585.618	-55.344.668	-85.262.852
Relativna promjena		-1,11%	-1,02%	-0,48%	-5,81%	-9,51%
IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE, neto						
Apsolutni iznos u HRK	-499.142.815	-770.689.942	-339.402.791	-326.899.512	-331.019.478	-281.840.785
Apsolutna promjena		-271.547.127	431.287.151	12.503.279	-4.119.966	49.178.693
Relativna promjena		54,40%	-55,96%	-3,68%	1,26%	-14,86%
UKUPNI PRIHODI						
Apsolutni iznos u HRK	1.091.571.407	1.099.789.141	1.055.783.889	1.101.210.847	1.001.259.067	903.577.677
Apsolutna promjena		8.217.734	-44.005.252	45.426.958	-99.951.780	-97.681.390
Relativna promjena		0,75%	-4,00%	4,30%	-9,08%	-9,76%
UKUPNI RASHODI						
Apsolutni iznos u HRK	-1.000.335.692	-916.037.858	-918.909.128	-994.868.611	-912.159.336	-794.600.036
Apsolutna promjena		84.297.834	-2.871.270	-75.959.483	82.709.275	117.559.300
Relativna promjena		-8,43%	0,31%	8,27%	-8,31%	-12,89%
UKUPNA SVEOBUHVAATNA DOBIT						
Apsolutni iznos u HRK	68.274.813	169.974.280	135.314.785	88.035.051	104.796.726	101.053.776
Apsolutna promjena		101.699.467	-34.659.495	-47.279.734	16.761.675	-3.742.950
Relativna promjena		148,96%	-20,39%	-34,94%	19,04%	-3,57%

Izvor: Izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja.

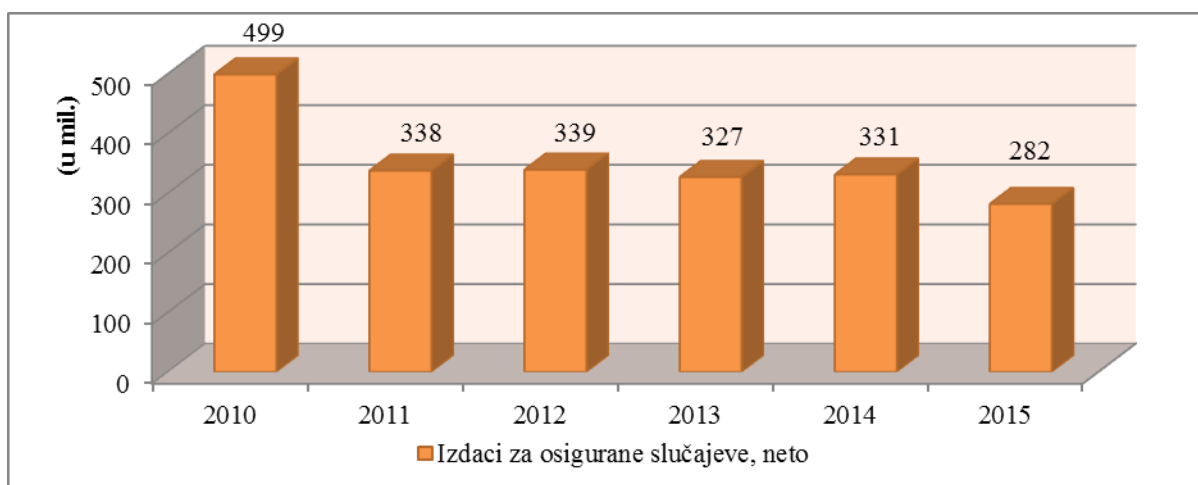
Graf 9 prikazuje kretanje vrijednosti *Zarađenih premija* EUROHERC osiguranja, kroz promatrano razdoblje. Premije predstavljaju glavni prihod svakog osiguravajućeg društva. Iz grafa je uočljiva tendencija pada zarađenih premija. Naime, u prvoj godini promatranog razdoblja zarađene premije iznosile su 977 milijuna kuna nakon čega padaju iz godine u godinu, da bi u posljednoj godini promatranog razdoblja iznosile 811 milijuna kuna.

Graf 9:Zarađene premije (prihodovane) EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

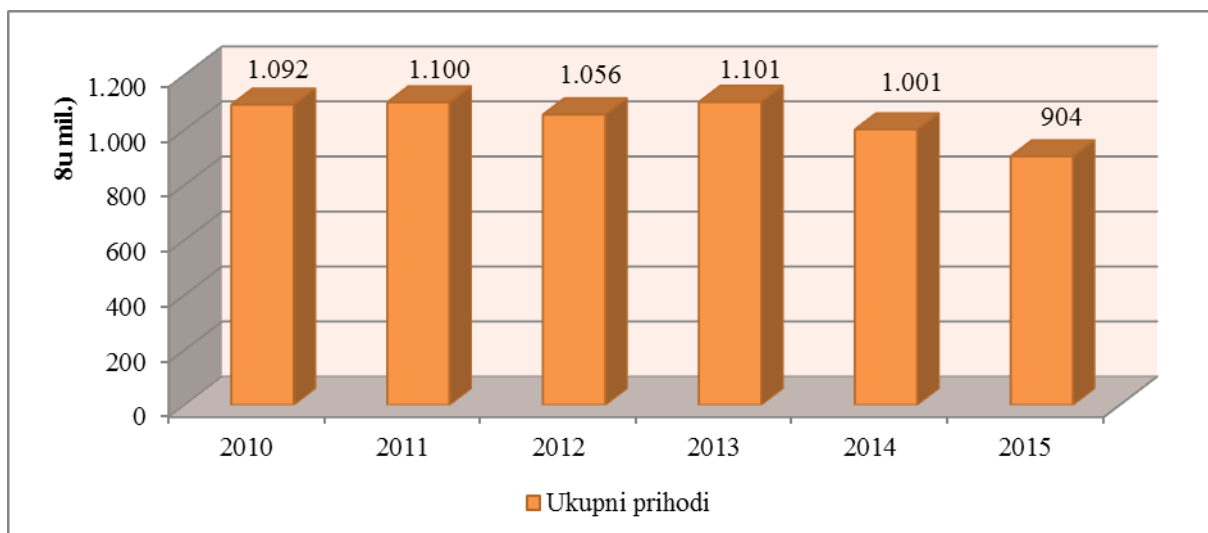
Graf 10 prikazuje kretanje *Izdataka za osigurane slučajeve* EUROHERC osiguranja. Izdaci za osigurane slučajeve temeljni su rashodi osiguravajućih društava. Iz grafa se može uočiti da nakon 2010. godine, kada je zabilježena najveća vrijednost izdataka za osigurane slučajeve (499 mil.), isti imaju tendenciju pada, te se zadržavaju na prosječnoj razini od oko 300 milijuna kuna.

Graf 10:Izdaci za osigurane slučajeve EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

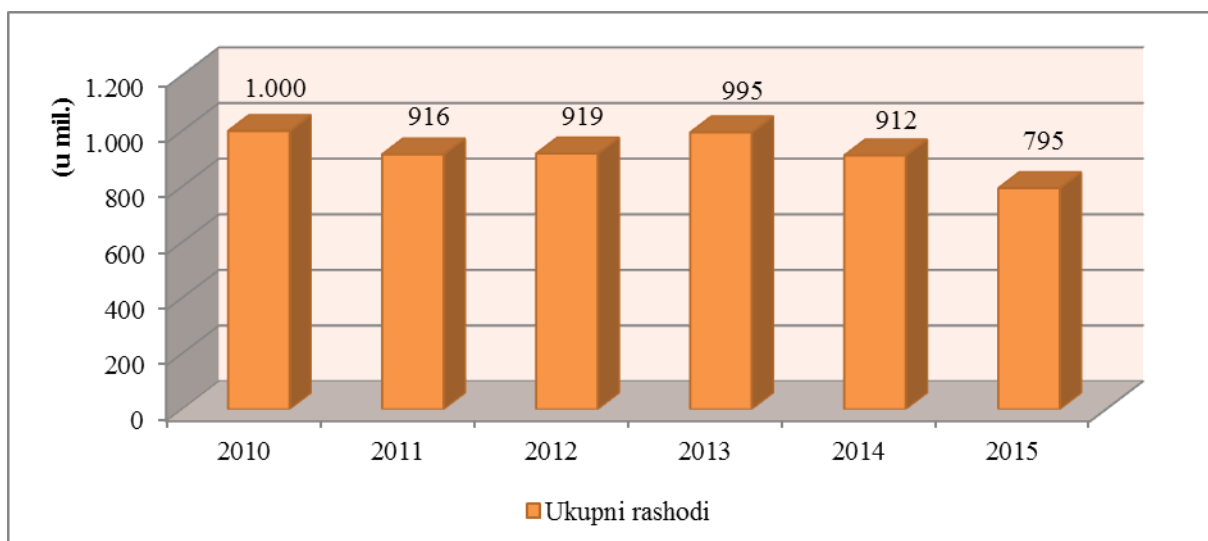
Graf 11 prikazuje kretanje *Ukupnih prihoda* EUROHERC osiguranja. Može se uočiti da je kretanje ukupnih prihoda kroz promatrano razdoblje stabilno, te su isti u prosjeku na razini od oko 1,05 milijardi kuna kroz cijelo promatrano razdoblje. Nakon 2013. godine ukupni prihodi opadaju, a u 2015. godini padaju ispod jedne milijarde na 904 milijuna kuna.

Graf 11:Ukupni prihodi EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

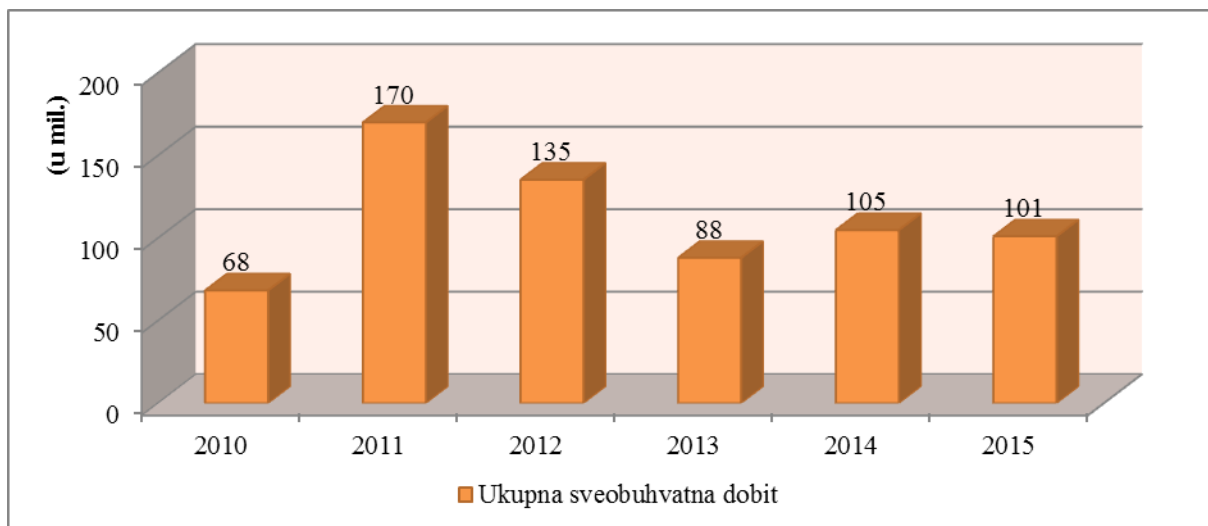
Graf 12 prikazuje kretanje *Ukupnih rashoda* EUROHERC osiguranja, kroz promatrano razdoblje. Kada se ovaj graf usporedi s prethodnim, može se uočiti da su ukupni rashodi u svim promatranim godinama na nižoj razini u odnosu na ukupne prihode. Općenito, prisutna je tendencija pada ukupnih rashoda. Tako su isti u prvoj godini promatranog razdoblja iznosili jednu milijardu kuna, a u zadnoj godini bili su za više od 200 milijuna kuna niži.

Graf 12:Ukupni rashodi EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

Graf 13 prikazuje kretanje *Ukupne sveobuhvatne dobiti* EUROHERC osiguranja, kroz promatrano razdoblje. Može se uočiti da je najveća vrijednost ove pozicije zabilježena je 2011. godini, kada je ukupna sveobuhvatna dobit iznosila 170 milijuna kuna, što je za čak 100 milijuna kuna, odnosno 148,96 posto, više u odnosu na 2010. godinu. Nakon te godine ukupna sveobuhvatna dobit uglavnom pada, ali i dalje na jako visokoj razini.

Graf 13: Ukupna sveobuhvatna dobit EUROHERC osiguranja (2010.-2015.).

Izvor: Izrada autora.

4.3. Vertikalna analiza financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja

Vertikalna analiza temelji se na strukturnim financijskim izvještajima, te se njome uspoređuju pozicije financijskih izvještaja u jednoj godini. Bit ove vrste analize jest da se uoči udio neke pozicije u ukupnoj vrijednosti. Tako se kod bilance često aktiva i pasiva izjednače sa 100, pa se onda ostale pozicije izračunavaju kao postotak od ukupne aktive ili pasive. Isto se može napraviti kod računa dobiti i gubitka tako da se primjerice ukupni prihodi i ukupni rashodi izjednače sa 100. Bolfek et. al. (2012) navode kako je ovakva analiza naročito dobra u slučajevima inflacije kada apsolutni brojevi ne govore puno sami za sebe. U nastavku slijedi vertikalna analiza Izvještaja u financijskom položaju EUROHERC osiguranja, te Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti.

4.3.1. Vertikalna analiza Izvještaja o financijskom položaju EUROHERC osiguranja

Rezultati vertikalne analize za glavne pozicije Izvještaja o financijskom položaju EUROHERC osiguranja prikazani su u sljedećoj tablici koja je izrađena na temelju komparativnog Izvještaja o financijskom položaju iz Priloga 1. Iz Tablice 9 uočljivo je da glavnina aktive EUROHERC osiguranja otpada na ulaganja, potraživanja i materijalnu imovinu, dok glavnina pasive otpada na tehničke pričuve, kapital i rezerve, te ostale obveze. Ovakav odnos prisutan je u svim godinama promatranog razdoblja.

Činjenica da glavnina aktive otpada na *ulaganja* nije čudna budući da društvo ima velike premije po osnovi poslova osiguranja, a osigurani slučajevi se realiziraju u tom obimu da društvu ostaje mnogo novca kojeg može dalje investirati i time ga multiplicirati. Udio ulaganja u ukupnoj aktivni EUROHERC osiguranja blago raste kroz promatrano razdoblje. Udio *ukupnih potraživanja* u ukupnoj aktivni se polako smanjio u promatranom razdoblju. Naime, u 2015. godini ovaj udio iznosio je 6,70% što je za 1,73 postotna poena manje u odnosu na prvu godinu promatranog razdoblja. S obzirom na to da je riječ prvenstveno o potraživanjima od osiguranika smanjenje su i premije što je u skladu s Grafom 9 iz horizontalne analize. Međutim, ovaj pad kompenziran je rastom prethodno spomenutih ulaganja. Udio *materijalne imovine* u ukupnoj aktivni konstantno opada kroz promatrano razdoblje, a riječ je prvenstveno o imovini koja društvu služi za obavljanje poslova osiguranja i raznoj opremi.

Što se pak tiče pasive, kapital i rezerve povećavaju svoj udio u ukupnoj pasivi kroz cijelo promatrano razdoblje, dok je kod tehničkih pričuva i ostalih obveza evidentna tendencija pada udjela.

Tablica 9: Vertikalna analiza Izvještaja o financijskom položaju EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nematerijalna imovina	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,05%	0,05%
Materijalna imovina	12,11%	10,53%	10,87%	9,96%	10,13%	9,60%
Ulaganja	76,29%	77,07%	76,89%	77,10%	77,60%	79,98%
Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	0,45%	0,45%	0,57%	0,51%	0,67%	0,62%
Odgođena i tekuća porezna imovina	0,00%	0,00%	0,16%	0,47%	0,71%	0,44%
Potraživanja	8,43%	7,46%	7,09%	8,11%	7,69%	6,70%
Ostala imovina	2,59%	4,20%	3,97%	3,44%	2,97%	2,46%
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	0,09%	0,25%	0,41%	0,34%	0,18%	0,16%
UKUPNO AKTIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Kapital i rezerve	29,45%	32,15%	34,60%	36,55%	38,58%	39,54%
Tehničke pričuve	57,53%	53,06%	51,49%	51,67%	50,38%	49,83%
Odgođena i tekuća porezna obveza	4,21%	4,79%	3,70%	3,14%	3,09%	2,99%
Financijske obveze	2,82%	2,55%	2,83%	2,10%	2,12%	1,82%
Ostale obveze	6,00%	7,19%	7,13%	6,28%	5,56%	5,58%
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	0,00%	0,00%	0,25%	0,26%	0,26%	0,25%
UKUPNO PASIVA	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: Izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja.

4.3.2. Vertikalna analiza Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja

Rezultati vertikalne analize za glavne pozicije Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja, prikazani su u sljedećoj tablici koja je izrađena na temelju komparativnog Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti iz Priloga 1. Iz Tablice 10 uočljivo je da glavnina ukupnih prihoda EUROHERC osiguranja otpada na zarađene premije i prihode od ulaganja. Udio zarađenih premija u svim godinama promatranog razdoblja iznosi preko 86% ukupnih prihoda.

Glavninu ukupnih rashoda EUROHERC osiguranja čine izdaci za osigurane slučajeve i poslovni rashodi. Udio izdataka za osigurane slučajeve opada tijekom promatranog razdoblja. Tako je u 2010. godini udio izdataka za osigurane slučajeve iznosio 49,90% da bi u zadnjoj godini promatranog razdoblja isti iznosio 35,47%. S druge strane, poslovni rashodi značajno povećavaju svoj udio u ukupnim rashodima. Naime, u prvoj godini promatranog razdoblja njihov udio u ukupnim rashodima iznosio je 37,80%, da bi u zadnjoj godini promatranog razdoblja iznosio 54,06%.

Tablica 10: Vertikalna analiza Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zarađene premije (prihodovane)	89,51%	87,85%	90,59%	86,43%	89,53%	89,78%
Prihodi od ulaganja	9,48%	10,12%	7,76%	7,09%	8,52%	10,24%
Prihodi od provizija i naknada	0,15%	0,12%	0,20%	0,19%	0,12%	0,14%
Ostali osigurateljno - tehnički prihodi, neto od reosiguranja	0,11%	0,08%	0,08%	0,08%	0,08%	0,10%
Ostali prihodi	0,75%	1,83%	1,38%	5,04%	1,25%	0,83%
UKUPNI PRIHODI	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Izdaci za osigurane slučajeve, neto	49,90%	36,85%	36,94%	32,86%	36,29%	35,47%
Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja	0,00%	0,00%	0,04%	0,04%	0,03%	0,03%
Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	0,00%	0,00%	0,03%	0,00%	-0,01%	0,00%
Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto	37,80%	46,54%	47,76%	44,59%	50,37%	54,06%
Troškovi ulaganja	2,71%	2,46%	2,61%	11,77%	4,58%	1,38%
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	6,86%	8,55%	8,17%	6,13%	5,13%	6,31%
UKUPNI RASHODI	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Izvor: Izračun autora na temelju godišnjih financijskih izvještaja EUROHERC osiguranja.

4.4. Analiza izvještaja EUROHERC osiguranja putem financijskih pokazatelja

Analiza putem financijskih pokazatelja jedna je od najčešće korištenih analiza financijskih izvještaja. Ova vrsta analize provodi se tako da se u omjer stavljaju određene stavke iz bilance i računa dobiti i gubitka kako bi se izračunali pokazatelji koji nose određenu informaciju (Čulo, 2011). Odabir pokazatelja ovisi o korisniku, ali i raspoloživosti podataka.

Svi financijski pokazatelji mogu se klasificirati u nekoliko grupa. Žager et al. (2008), navode šest temeljnih grupa financijskih pokazatelja:

- a) Pokazatelji likvidnosti (eng. liquidity ratios)
- b) Pokazatelji zaduženosti (eng. leverage ratios)
- c) Pokazatelji aktivnosti (activity ratios)
- d) Pokazatelji ekonomičnosti
- e) Pokazatelji profitabilnosti (eng. profitability ratios)
- f) Pokazatelji investiranja (eng. investibility ratios)

S obzirom na razliku u financijskim izvještajima osiguravajućih društava u odnosu na druga društva, izračunati su oni pokazatelji koji su se mogli izračunati u skladu s raspoloživošću podataka, a riječ je o pokazateljima likvidnosti, te pokazateljima profitabilnosti.

4.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti koriste se za procjenu sposobnosti tvrtke da udovolji kratkoročnim obvezama kratkotrajnom imovinom (Vidučić, 2008). Za EUROHERC osiguranje izračunati su sljedeći pokazatelji likvidnosti:

1) Koeficijent tekuće likvidnosti = $\text{Kratkotrajna imovina} / \text{Kratkoročne obveze}$

Ovaj pokazatelj predstavlja tekući odnos odnosno odnos između tekuće aktive i pasive, te ako je ovaj odnos veći od 1 može se očekivati da će se tekuće obveze pokriti na vrijeme (Bolfek et al., 2012).

2) Koeficijent trenutne likvidnosti = $\text{Novac} / \text{Kratkoročne obveze}$

Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza najlikvidnijom kratkotrajnom imovinom, novčanim sredstvima kojima u datom trenutnu

društvo raspolaže. Smatra se da ovaj koeficijent ne bi smio biti manji od 0,10 (Vujević i Balen, 2006).

3) Koeficijent financijske stabilnosti = Dugotrajna imovina / (Kapital + Dugoročne ob)

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze. Ovaj pokazatelj mora biti manji od 1 jer poduzeće dio svoje kratkotrajne imovine mora financirati iz kvalitetnih dugoročnih izvora.

U tablici 11 nalaze se sve pozicije iz Izvještaja o financijskom položaju potrebne za izračun navedenih pokazatelja likvidnosti, vrijednosti izračunatih pokazatelja, a radi lakšeg uočavanja promjena u njihovim vrijednostima, u promatranom razdoblju, korišten je grafički prikaz.

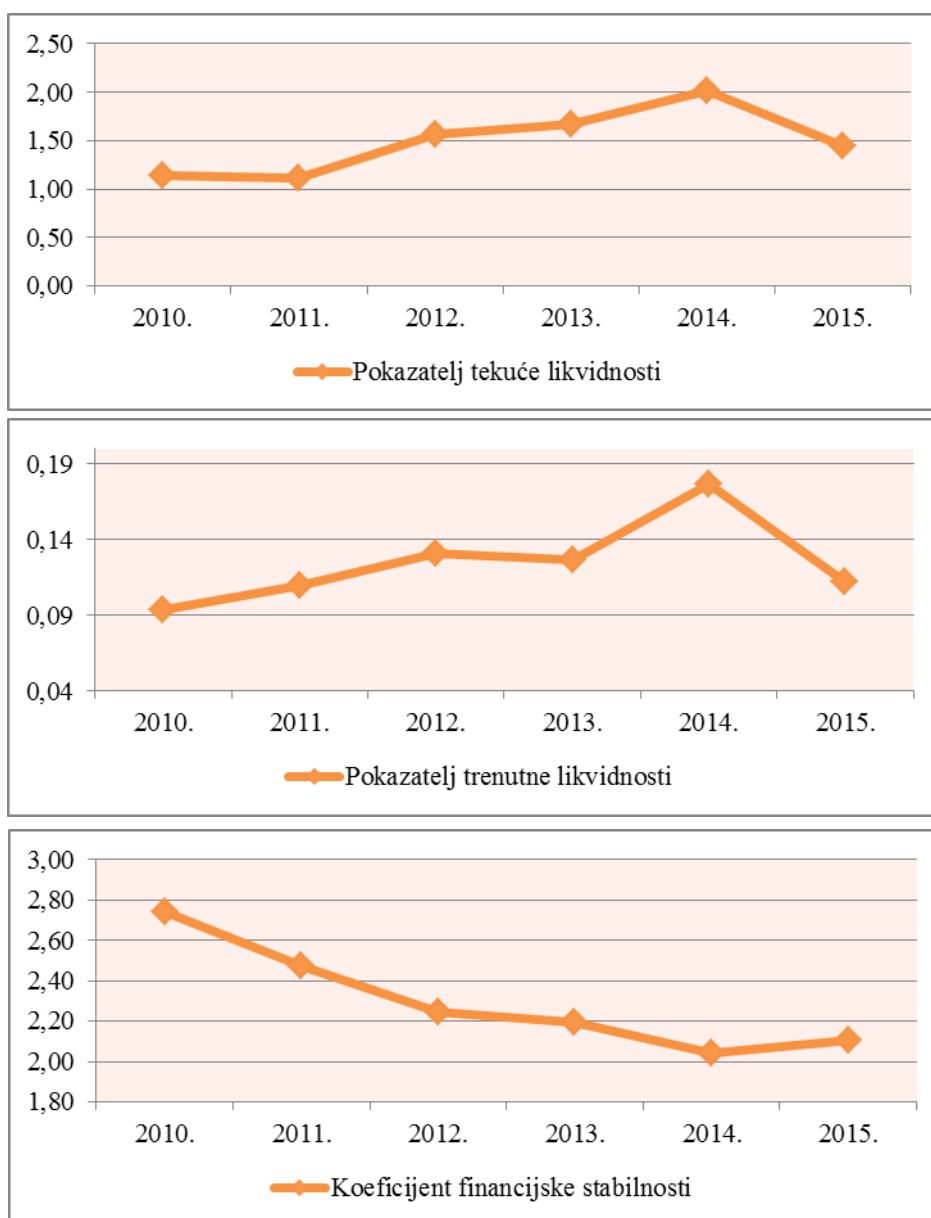
Tablica 11: Pokazatelji likvidnosti EUROHERC osiguranja, u tisućama (2010.-2015.)

	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Dugotrajna imovina	2.302.488	2.360.936	2.236.195	2.258.764	2.356.639	2.581.919
Kratkotrajna imovina	402.768	468.686	621.951	532.226	433.374	323.707
Novac	33.020	45.921	51.848	40.457	38.043	25.090
Kratkoročne obveze	352.465	420.513	396.115	318.870	215.172	222.974
Kapital	801.677	913.823	996.076	1.030.210	1.087.602	1.157.028
Dugoročne obveze	38.291	40.832	0	0	67.062	67.386
(Kapital + Dugoročne obveze)	839.968	954.655	996.076	1.030.210	1.154.664	1.224.414
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,1427	1,1146	1,5701	1,6691	2,0141	1,4518
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,0937	0,1092	0,1309	0,1269	0,1768	0,1125
Koeficijent financijske stabilnosti	2,7412	2,4731	2,2450	2,1925	2,0410	2,1087

Izvor: Izračun autora na temelju godišnjih izvještaja EUROHERC osiguranja.

Iz grafa 14 može se uočiti da *koeficijent tekuće likvidnosti* u svim godinama promatranog razdoblja bilježi zadovoljavajuće vrijednosti (veće od 1), što znači da EUROHERC osiguranje ne poteškoća s pravovremenim podmirenjem tekućih obveza. Što se tile *koeficijenta trenutne likvidnosti*, iz grafa je uočljivo da isti nema zadovoljavajuću vrijednost u prvoj godini promatranog razdoblja (0,09), što ukazuje na potencijalnu nesposobnost društva za trenutno podmirenje kratkoročnih obveza. Iz grafa je također uočljivo da vrijednost ovog pokazatelja ima tendenciju rasta do 2015. godine, u kojoj je zabilježen pad ovog pokazatelja u odnosu na

2014. godinu, ali je još uvijek na zadovoljavajućoj razini. Konačno, *koeficijent financijske stabilnosti*, iako ima tendenciju pada, u svim godinama promatranog razdoblja prelazi maksimalno poželjnu vrijednost 1. Ipak, na umu treba imati o kakvom društvu je riječ. Naime, pregledom financijskih izvještaja uočeno je da EUROHERC osiguranje skoro pa i nema dugoročnih obveza, a realno i ne trebaju mu s obzirom na razinu tekuće likvidnosti. Stoga, ovako velik pokazatelj u ovom slučaju nije problem, kao što bi to bio slučaj kod nekog drugog proizvodnog ili uslužnog društva.

Graf 14: Kretanje pokazatelja likvidnosti EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)

Izvor: Izrada autora.

4.4.2. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade tvrtke odnosno pokazuju ukupni efekt likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita (Vidučić, 2008). U ovom dijelu izračunati će se pokazatelji povrata na imovinu i povrata na kapital (ROA i ROE).

1) Povrat na imovinu (ROA) = Neto dobit / Ukupna imovina

Povrat na ukupnu imovinu (ROA) pokazuje sposobnost poduzeća da korištenjem raspoložive imovine ostvari dobit. Opće pravilo glasi da sve vrijednosti pokazatelja ispod 5% podrazumijevaju visok stupanj intenzivnosti imovine, dok vrijednosti iznad 20% označavaju nisku intenzivnost imovine (Šarlija, 2009).

2. Povrat na kapital (ROE) = Neto dobit / Glavnica

Povrat na kapital (ROE) pokazuje snagu zarade u odnosu na ulaganja dioničara. Ukoliko su stope profitabilnosti vlastitog kapitala vrlo visoke, pa čak i više od stopa profitabilnosti imovine, poduzeću bi se isplatilo koristiti tuđim kapitalom, i obrnuto (Šarlija, 2009).

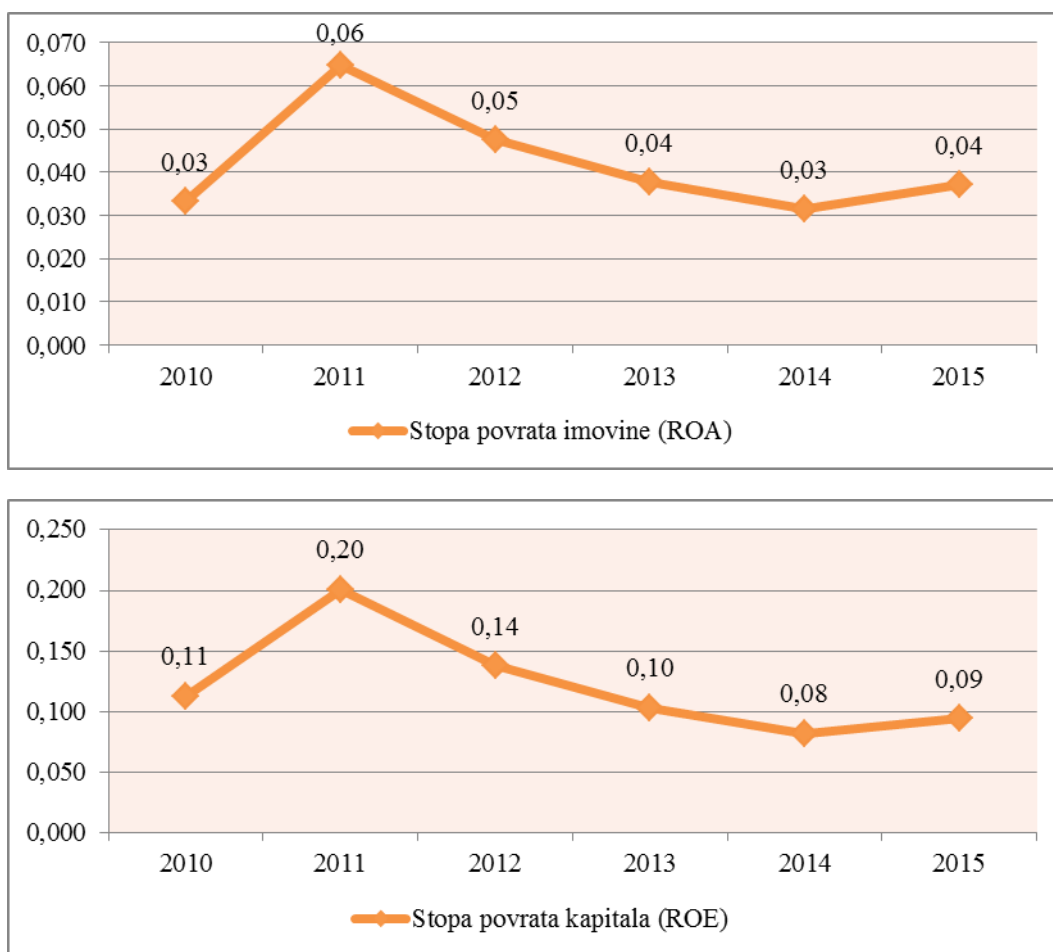
Sljedeća tablica prikazuje pozicije iz Izvještaja o financijskom položaju te Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti koje su bile potrebne za izračun navedenih pokazatelja, te vrijednosti izračunatih pokazatelja, za sve godine promatranog razdoblja.

Tablica 12: Pokazatelji profitabilnosti EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Neto dobit	90.237.802	183.751.283	136.874.761	106.342.237	89.099.730	108.977.641
Ukupni prihod	1.091.571.407	1.099.789.141	1.055.783.889	1.101.210.847	1.001.259.067	903.577.677
Ukupna imovina	2.717.352.550	2.842.529.490	2.879.068.386	2.818.821.569	2.818.772.247	2.926.577.474
Glavnica	800.195.759	913.823.213	996.075.897	1.030.210.840	1.087.602.315	1.157.028.969
(ROA)	0,033	0,065	0,048	0,038	0,032	0,037
(ROE)	0,113	0,201	0,137	0,103	0,082	0,094

Izvor: Izračun autora na temelju godišnjih izvještaja EUROHERC osiguranja.

Iz grafa 15 može se uočiti identično kretanje ROA i ROE pokazatelja u promatranom razdoblju, s tom razlikom da se ROE pokazatelj nalazi na višim razinama u svim godinama promatranog razdoblja. Nakon skoka u 2011. godini, oba pokazatelja bilježe tendenciju pada. ROA pokazuje povrat na ukupnu imovinu. U prosjeku ovaj pokazatelj iznosi oko 0,04 što znači da da ovo društvo u prosjeku zarađuje oko 0,04 kune na jednu kunu. ROE pokazuje koliko novčanih jedinica dobiti poduzeće ostvaruje na jednu jedinicu vlastitog kapitala. U prosjeku je ovaj pokazatelj iznosio 0,12 što znači da društvo u prosjeku ostvariva 12 kuna na 1 kunu vlastitog kapitala.

Graf 15: Kretanje pokazatelja profitabilnosti EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)

Izvor: Izrada autora.

5. ZAKLJUČAK

Djelatnost osiguranja postoji još od antičkih vremena, te se konstantno usavršava i razvija. Glavna svrha osiguranja jest pružiti ekonomsku zaštitu od određenih opasnosti koje ugrožavaju imovinu i osobe. U tu svrhu nastala su društva za osiguranja, kao društva specijalizirana za pružanje usluga osiguranja, i uspješnog nošenja s problemima koje pružanje ovih usluga sa sobom nosi. U prvom redu misli se na probleme koji proizlaze iz negativne selekcije i moralnog hazarda.

Koristi od postojanja ove djelatnosti i osiguravajućih društava imaju svi, od osiguravajućeg društva koje ostvaruje profit, preko korisnika ove usluge koji sa sebe prebacuje rizik, pa sve do države čija se korist ogleda u manjoj potencijalnoj intervenciji u slučaju nastanka nepovoljnih događaja. U ovom radu se pokazalo kako osim osnovne funkcije pružanja ekonomske zaštite, društva za osiguranje imaju još nekoliko funkcija u gospodarstvu poput razvojne, antiinflacijske i socijalne funkcije. S obzirom na funkcije koje obavlja u gospodarstvu, ne čudi cijeli niz zakona kojima se uređuje i regulira obavljanje ove djelatnosti.

Analiza financijskih izvještaja na primjeru jednog osiguravajućeg društva, preciznije EUROHERC osiguranja, pokazala je da se financijski izvještaji ovih društava, po pozicijama u istima, značajno razlikuju u odnosu na pozicije bilo koje druge vrste društava. Analiza financijskih izvještaja ovog poduzeća pokazala je kako optimalna vrsta analize značajno ovisi ne samo o korisniku dobivenih informacija, već i o samom poduzeću i industriji u sklopu koje isto posluje. Naime, u ovom radu korisnijom su se pokazale horizontalna i vertikalna analiza, u odnosu na analizu putem financijskih pokazatelja. Horizontalna analiza pokazala je pomalo zabrinjavajuć podatak o trendu padu zarađenih premija. Iako su zarađene premije na impresivnoj razini ipak je riječ o temeljnom prihodu na kojem i počiva poslovanje ovih društava. S druge strane prisutan je trend rasta ulaganja, te je autor mišljenja da se dobit koja se dijelom gubi zbog pada premija želi nadoknaditi povećanim ulaganjima. Iz provedene vertikalne analize vidjelo se kako se udio ulaganja u ukupnoj aktivni povećava kroz promatrano razdoblje, dok udio zarađenih premija u ukupnim prihodima naizmjenično smanjuje i povećava svoj udio. S obzirom na iznos tekuće likvidnosti, na razinu ostvarenih premija koja se broji u milijunima kuna, te činjenicu da je prisutan trend pada izdataka za osigurane slučajeve poslovanje EUROHERC osiguranja može se okarakterizirati stabilnim i uspješnim. Navedenome ide u prilog i činjenica da EUROHERC osiguranje na tržištu koje broji 24 osiguravajuća društva, zauzima čak treće mjesto.

POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFOVA

SLIKE

Slika 1: Sudionici u poslovima osiguranja	5
Slika 2: Funkcije osiguranja	7
Slika 3: Prikaz mobilizacijsko – alokacijske funkcije društava za osiguranje	8
Slika 4: Formula uspješnosti osiguravatelja	9
Slika 5: Sudionici tržišta osiguranja u RH	17

TABLICE

Tablica 1: Glavni pojmovi iz osiguranja	5
Tablica 2: Klasifikacija osiguranja	11
Tablica 3: Udjeli društava za osiguranje u RH u zaračunatoj bruto premiji ('15. i '16.)	14
Tablica 4: Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca)	21
Tablica 5: Skraćeni prikaz Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti	22
Tablica 6: Skraćeni prikaz Izvješća o novčanim tokovima (indirektna metoda)	23
Tablica 7: Apsolutne i relativne promjene glavnih pozicija Izvješća o financijskom položaju EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)	27
Tablica 8: Apsolutne i relativne promjene glavnih pozicija Izvješća o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)	32
Tablica 9: Vertikalna analiza Izvještaja o financijskom položaju EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	37
Tablica 10: Vertikalna analiza Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	39
Tablica 11: Pokazatelji likvidnosti EUROHERC osiguranja, u tisućama (2010.-2015.)	41
Tablica 12: Pokazatelji profitabilnosti EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	43

GRAFOVI

Graf 1: Broj društava za osiguranje u RH (1991 - 2016)	12
Graf 2: Kretanje ukupno zaračunate bruto premije u RH (2003. – 2016.)	13
Graf 3: Udio neživotnih i životnih osiguranja u ukupno zaračunatoj bruto premiji (2003.-srp.2016.)	15
Graf 4: Ulaganja EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	28
Graf 5: Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	29
Graf 6: Potraživanja EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	29
Graf 7: Tehničke pričuve EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	30
Graf 8: Ostale obveze EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	31
Graf 9: Zarađene premije (prihodovane) EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	33
Graf 10: Izdaci za osigurane slučajeve EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	33
Graf 11: Ukupni prihodi EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	34
Graf 12: Ukupni rashodi EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	34
Graf 13: Ukupna sveobuhvatna dobit EUROHERC osiguranja (2010.-2015.)	35
Graf 14: Kretanje pokazatelja likvidnosti EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)	42
Graf 15: Kretanje pokazatelja profitabilnosti EUROHERC osiguranja (2010. – 2015.)	44

LITERATURA

1. Bijelić, M., i Miletić, V. (2009). Osiguranje (i reosiguranje) u globalizaciji. *Economics/Ekonomija*, 16(2).
2. Bolfek, B., Stanić, M., & Knežević, S. (2012). Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke. *Ekonomski Vjesnik/Econviews: Review of contemporary business, entrepreneurship and economic issues*, 25(1), 146-167.
3. Čevizovi, I. (2015). Sastavljanje izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti. *Računovodstvo i financije*. Br.1. Zagreb.
4. Čulo, M. (2011). Analiza kreditne sposobnosti trgovačkih društava od posebnog javnog interesa. *Zbornik radova s konferencije*, 191.
5. Dečeman, N. (2012). Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH. *Ekonomski pregled*, Vol. 63 (7-8). Str. 446-467.
6. Gulin, D., Bakran, D., i Milčić, I. (2015). Određene pripreme radnje prije sastavljanja financijskih izvještaja. *Računovodstvo i financije*. Br. 12. Zagreb.
7. Klasić, K. (2003). Utjecaj psihologije pojedinca na izbor vrsta osiguranja. *Ekonomski pregled*, 54(7-8), 595-620.
8. Masci, P. (2011). The History of Insurance: Risk, Uncertainty and Entrepreneurship. *Business and Public Administration Studies*, 6(1), 25.
9. Njegomir, V. (2006). „Negativna selekcija rizika, moralni hazard i prevare u osiguranju”. *Svijet Osiguranja*, 9(7), 40-44.
10. Pravilnik o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje odnosno društva za reosiguranje. (2016). *Narodne novine*, br. 37/16. Zagreb.
11. Pravilnik o rasporedu vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja odnosno reosiguranja. (2016). *Narodne novine*, br. 23/16. Zagreb.
12. Stanić, L., i Glavaš, J. (2013). Uloga i značenje menadžmenta u osiguranju. *Ekonomski Vjesnik/Econviews: Review of contemporary business, entrepreneurship and economic issues*, 26(2), 637-653.

13. Šlibar, D. (2010). Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol.5.
14. Vidučić, Lj. (2008). Financijski menadžment, VI. Izdanje. RriF – plus. Zagreb.
15. Žager, K., Sačer, I. M., Sever, S., & Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb.

ZAKONI I PRAVILNICI

1. Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga. (2005). *Narodne novine*, br.140/05. Zagreb.
2. Zakon o izmjenama i dopuni Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga. (2012). *Narodne novine*, br. 12/12. Zagreb.
3. Zakon o obveznim odnosima. (2015). *Narodne novine*, br. 78/15. Zagreb.
4. Zakon o obveznim osiguranjima u prometu. (2014). *Narodne novine*, br. 152/14. Zagreb.
5. Zakon o osiguranju. (2015). *Narodne novine*, br. 30/15. Zagreb.
6. Zakon o računovodstvu. (2015). *Narodne novine*, br. 134/15. Zagreb.
7. Zakon o reviziji. (2012). *Narodne novine*, br. 144/12. Zagreb.
8. Zakon o trgovačkim društvima. (2015). *Narodne novine*, br. 110/15. Zagreb.

INTERNET IZVORI

1. Bartulović, M. (2013). Regulatorni okvir financijskog izvještavanja. Nastavni materijal iz kolegija Financijska analiza. Ekonomski fakultet Split. Raspoloživo na: <https://moodle.oss.unist.hr/mod/resource/view.php?id=20378>, [05.08.2016.].
2. Fortius. (2016). Raspoloživo na: <http://www.fortius.hr/>, [08.08.2016.].
3. HANFA. (2016). Tržište osiguranja. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga. Raspoloživo na: <http://www.hanfa.hr/>, [03.08.2016.].
4. HUO, (2014). Čemu zapravo služi osiguranje?. Hrvatski ured za osiguranje, HUO. Raspoloživo na:

- http://www.huo.hr/download_file.php?file=cemuzapravsluziosiguranjepdf.pdf, [10.08.2016.].
5. Insurance Hall of Fame. Raspoloživo na: <http://www.insurancehalloffame.org/> [11.08.2016.].
 6. Jakovčević, D., (2016). „Osiguranje i rizici – uvod“, nastavni materijali. Ekonomski fakultet Zagreb, Katedra za financije. Raspoloživo na: <http://web.efzg.hr/dok/FIN//1.,2.Pojam,%20funkcije%20i%20zna%C4%8Daj%20osiguranja,%20Struktura%20sustava%20osigurana.pdf>, [20.08.2016.].
 7. Merriam – Webster (2016). Merriam – Webster: Dictionary and Thesaurus. Raspoloživo na: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/insurance>, [20.08.2016.].
 8. Rafaj, J. (2009). Tržište osiguranja. *Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, HANFA*. Raspoloživo na: http://www.hanfa.hr/getfile/39205/trziste_osiguranja.pdf. [01.08.2016].

PRILOZI

Prilog 1: Skraćeni komparativni Izvještaj o financijskom položaju (Bilanca) EUROHERC osiguranja

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
NEMATERIJALNA IMOVINA	1.167.236	1.154.137	1.267.428	1.314.409	1.472.090	1.506.508
Ostala nematerijalna imovina	1.167.236	1.154.137	1.267.428	1.314.409	1.472.090	1.506.508
MATERIJALNA IMOVINA	329.095.039	299.291.398	312.942.604	280.855.489	285.436.957	281.015.751
Zemljišta i građevinski objekti koji služe društvu za provođenje djelatnosti	317.976.496	287.921.815	301.636.096	268.156.101	268.681.062	266.240.636
Oprema	8.229.376	8.480.417	8.362.584	9.753.207	13.805.334	11.821.875
Ostala materijalna imovina i zalihe	2.889.166	2.889.166	2.943.924	2.946.181	2.950.561	2.953.240
ULAGANJA	2.073.149.977	2.190.629.698	2.213.770.563	2.173.383.897	2.187.455.496	2.340.572.456
Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koji ne služe društvu za provođenje djelatnosti	507.236.982	530.143.696	515.980.048	666.308.142	669.579.013	783.854.275
Ostala financijska ulaganja	1.565.912.995	1.660.486.004	1.697.790.515	1.507.075.754	1.517.876.483	1.556.718.180
UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRIČUVAMA	12.096.250	12.907.962	16.430.265	14.479.502	18.933.671	18.028.329
Prijenosne premije, udio reosiguranja	3.090.066	4.201.422	4.263.816	4.312.026	7.967.100	7.607.211
Pričuva šteta, udio reosiguranja	9.006.185	8.706.540	12.166.449	10.167.475	10.966.570	10.421.119
ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA IMOVINA	0	0	4.492.109	13.351.496	20.009.221	12.761.916
Odgodena porezna imovina	0	0	4.492.109	13.351.496	20.009.221	12.761.916
POTRAŽIVANJA	229.040.712	212.003.139	204.140.265	228.680.169	216.798.440	196.065.704
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	164.386.171	146.311.786	152.022.052	170.548.875	133.743.772	116.757.420
Ostala potraživanja	64.654.541	65.691.352	52.118.213	58.131.294	83.054.668	79.308.283
OSTALA IMOVINA	70.437.222	119.391.821	114.339.053	97.059.312	83.700.175	72.078.886
Novac u banci i blagajni	30.388.260	50.924.962	54.606.295	41.527.742	38.512.359	25.151.180
Ostalo	40.048.963	68.466.859	59.732.758	55.532.170	45.187.816	46.927.706
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	2.366.115	7.151.336	11.686.098	9.697.295	4.966.197	4.547.925
Razgraničene kamate i najamnine	395.126	7.151.336	11.686.098	6.643.114	2.546.823	770.802

Ostali plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	1.970.989	0	0	3.054.181	2.419.374	3.777.123
UKUPNO AKTIVA	2.717.352.550	2.842.529.490	2.879.068.386	2.818.821.569	2.818.772.247	2.926.577.474
IZVANBILANČNI ZAPISI	183.796.366	145.152.734	141.652.170	113.576.957	90.320.312	75.136.933
KAPITAL I REZERVE	800.195.759	913.823.213	996.075.897	1.030.210.840	1.087.602.315	1.157.028.969
Upisani kapital	61.002.000	61.002.000	61.002.000	61.002.000	61.002.000	61.002.000
Revalorizacije rezerve	364.955.202	351.178.199	345.908.271	323.594.317	339.291.313	331.367.448
Rezerve	172.585.302	166.487.922	172.585.302	172.585.302	172.585.302	172.585.302
Prenesena (zadržana) dobit ili gubitak	111.415.453	151.403.809	279.705.564	366.686.984	425.623.970	483.096.578
Dobit ili gubitak tekućeg obračunskog razdoblja	90.237.802	183.751.283	136.874.761	106.342.237	89.099.730	108.977.641
TEHNIČKE PRIČUVE	1.563.210.286	1.508.193.760	1.482.385.432	1.456.389.503	1.420.176.338	1.458.237.939
Prijenosne premije, bruto iznos	552.109.375	544.027.219	537.386.583	527.358.720	457.739.672	440.850.932
Pričuva šteta, bruto iznos	1.011.100.910	964.166.540	944.406.513	928.029.469	961.231.050	1.015.804.307
Pričuve za povrate premija ovisne i neovisne o rezultatu (bonusi i popusti) bruto iznos	0	0	235.812	276.413	184.568	191.119
Pričuve za kolebanje šteta, bruto iznos	0	0	356.525	724.901	1.021.049	1.391.582
ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA OBVEZA	114.494.782	136.116.184	106.524.557	88.461.017	87.071.494	87.448.429
Odgođena porezna obveza	91.810.234	87.907.219	91.082.802	81.441.137	87.071.494	87.448.429
Tekuća porezna obveza	22.684.548	48.208.965	15.441.754	7.019.880	0	0
FINANCIJSKE OBVEZE	76.529.277	72.430.981	81.350.878	59.250.291	59.816.574	53.263.910
Obveze po zajmovima	76.254.536	72.302.500	81.350.878	59.250.291	59.816.574	53.263.910
Ostale financijske obveze	274.741	128.480	0	0	0	0
OSTALE OBVEZE	162.922.446	204.462.000	205.393.844	177.053.565	156.795.569	163.332.059
Obveze proizašle iz neposrednih poslova osiguranja	89.159.596	93.086.965	83.554.264	73.595.824	65.969.742	56.921.949
Obveze proizašle iz poslova suosiguranja i reosiguranja	0	0	0	2.086.568	4.964.409	5.519.695
Ostale obveze	73.762.850	111.375.036	121.839.580	101.371.173	85.861.418	100.890.414
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0	0	7.337.777	7.456.953	7.309.957	7.266.168
UKUPNO PASIVA	2.717.352.550	2.842.529.490	2.879.068.386	2.818.821.569	2.818.772.247	2.926.577.474
IZVANBILANČNI ZAPISI		145.152.734	141.652.170	113.576.957	90.320.312	75.136.933

Izvor: Autor na temelju godišnjih financijskih izvješća EUROHERC osiguranja.

Prilog 2: Skraćeni komparativni Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (Račun dobiti i gubitka) EUROHERC osiguranja

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zarađene premije (prihodovane)	977.032.750	966.194.511	956.382.894	951.797.276	896.452.608	811.189.756
Zaračunate bruto premije	1.002.519.009	1.000.198.011	976.173.022	969.929.552	870.444.635	818.632.978
Premije suosiguranja	10.880	183.863	339.035	341.774	879.470	879.808
Ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premije osiguranja/suosiguranja	(19.851.324)	(30.891.479)	(13.013.673)	(15.610.947)	(32.268.164)	(9.425.848)
Premije predane u reosiguranje (-)	(12.108.030)	(12.261.396)	(13.511.357)	(12.593.963)	(9.170.841)	(8.827.371)
Premije predane u suosiguranje (-)	(215.347)	(228.000)	(307.164)	(345.213)	(6.706.616)	(7.217.359)
Promjena bruto pričuva prijenosnih premija (+/-)	5.195.318	8.082.156	6.640.637	10.027.863	69.619.048	17.508.157
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguratelja (+/-)	1.476.454	1.096.210	17.516	21.332	(1.087.371)	(71.662)
Promjena pričuva prijenosnih premija, udio suosiguratelja (+/-)	5.790	15.146	44.878	26.878	4.742.445	(288.949)
Prihodi od ulaganja	103.515.179	111.325.183	81.923.064	78.116.513	85.337.871	92.491.730
Prihodi od ulaganja u zemljišta i građevinske objekte	45.567.271	42.504.578	15.387.952	18.401.050	28.405.031	27.950.831
Prihodi od kamata	50.551.753	58.178.510	58.398.544	50.521.051	46.692.596	49.892.220
Dobici od prodaje (realizacije) financijskih ulaganja	50	7.183.252	1.682.279	769.450	2.140.289	7.732.580
Neto pozitivne tečajne razlike	439.596	1.301.920	0	2.014.347	2.034.525	314.770
Ostali prihodi od ulaganja	6.956.509	2.156.923	6.454.289	6.410.615	6.065.429	6.601.328
Prihodi od provizija i naknada	1.640.509	1.301.717	2.117.738	2.065.323	1.164.377	1.275.441
Ostali osigurateljno - tehnički prihodi, neto od reosiguranja	1.199.816	874.896	842.156	908.430	825.191	929.512
Ostali prihodi	8.183.154	20.092.835	14518038	55.472.966	12.537.444	7.456.292

Izdaci za osigurane slučajeve, neto	(499.142.815)	(-337.601.063)	(339.402.791)	(326.899.512)	(331.019.478)	(281.840.785)
Likvidirane štete	(397.058.006)	(384.235.789)	(362.622.727)	(341.277.583)	(298.616.992)	(288.862.097)
Promjena pričuva za štete (+/-)	(102.084.809)	(386.454.153)	23.219.936	14.378.071	(32.402.485)	7.021.312
Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja	0	0	(235.812)	40.601	91.844	(6.550)
Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto	(378.172.256)	(426.362.307)	(438.914.770)	(443.618.156)	(459.471.502)	(429.598.960)
Troškovi pribave	(160.046.910)	(165.433.823)	(187.992.959)	(283.795.947)	(287.347.700)	(272.321.064)
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	(218.125.346)	(260.928.484)	(250.921.810)	(159.822.209)	(172.123.802)	(157.277.896)
Troškovi ulaganja	(27.074.435)	(22.512.404)	(23.974.815)	(117.076.246)	(41.733.600)	(10.961.728)
Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja	(68.644.458)	(78.294.717)	(75.049.486)	(60.985.070)	(46.771.292)	(50.109.084)
Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza (+/-)	118.537.443	235.018.649	177.849.690	139.372.547	117.117.315	140.551.444
Porez na dobit ili gubitak	(28.299.641)	(51.267.366)	(40.974.930)	(33.030.310)	(28.017.585)	(31.573.803)
Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)	90.237.802	183.751.283	136.874.761	106.342.237	89.099.730	108.977.641
UKUPNI PRIHODI	1.091.571.407	1.099.789.141	1.055.783.889	1.101.210.847	1.001.259.067	903.577.677
UKUPNI RASHODI	(1.000.335.692)	(916.037.858)	(918.909.128)	(994.868.611)	(912.159.336)	(794.600.036)
Ostala sveobuhvatna dobit	(22.960.903)	(13.777.003)	(1.559.975)	(18.307.186)	15.696.996	(7.923.866)
UKUPNA SVEOBUHVATNA DOBIT	68.274.813	169.974.280	135.314.785	88.035.051	104.796.726	101.053.776

Izvor: Autor na temelju godišnjih financijskih izvješća EUROHERC osiguranja.

SAŽETAK

Cilj ovoga rada bio je analizirati financijske izvještaje osiguravajućeg društva EUROHERC, kako bi se uočile specifičnosti u odnosu na financijske izvještaje drugih vrsta društava. Provedena je horizontalna, vertikalna, te analiza putem financijskih pokazatelja, te je analizom obuhvaćen period od 2010. go 2015. godine.

Rezultati dobiveni analizom pokazali su da je poslovanje EUROHERC osiguranja dobro i stabilno, ali da bi se trebalo obratiti pozornost na pad prihoda od zarađenih premija kao temeljnog izvora prihoda.

Ključne riječi: *financijski izvještaji, financijski pokazatelji, horizontalna analiza, vertikalna analiza.*

SUMMARY

The aim of this paper was to analyze the financial statements of the insurance company EUROHERC, in order to determine the specificity with respect to the financial statements of other types of companies. Horizontal, vertical, and analysis using financial indicators was conducted, and analysis covered the period from 2010. to 2015.

Results obtained from the analysis showed that the performance of insurance company EUROHERC is good and stable, but it should pay attention to the decline in revenue from earned premiums, as a basic source of income.

Keywords: *financial reports, financial indicators, horizontal analysis, vertical analysis.*